

7684 89

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**SINIRSIZ OPERATÖR KATSAYILI BİR DİFERANSİYEL
OPERATÖRÜN ÖZDEĞERLERİNİN ASİMTOTİK
DAVRANIŞI ve İKİNCİ DÜZENLİ İZİ**

Matematikçi Pınar KANAR

**FBE Matematik Anabilim Dalı Matematik Programında
Hazırlanan**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Ehliman ADIGÜZELOV

İSTANBUL, 2004

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
SİMGE LİSTESİ	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
1. GİRİŞ	1
2. ÖN BİLGİLER	4
3. SINIRSIZ OPERATÖR KATSAYILI BİR DİFERANSİYEL OPERATÖRÜN ÖZDEĞERLERİİNİN ASİMTOTİK DAVRANIŞI VE İKİNCİ DÜZENLİ İZİ.....	9
3.1 Spektrumun Özellikleri ve Özdeğerler İçin Asimtotik Formül	9
3.2 Özdeğerler Dizisinin Özel Alt Dizileri	20
3.3 Özdeğerler ve Rezolventle İlgili Bazı Bağıntılar.....	23
3.4 İkinci Düzenli İzin Hesaplanması.....	41
3.5 Örnek	47
4. SONUÇ.....	52
KAYNAKLAR.....	53
ÖZGEÇMİŞ.....	55

SİMGE LİSTESİ

A^*	A operatörünün eşleniği
A^{-1}	A operatörünün tersi
$\text{tr}A$	A operatörünün matris izi
$\sigma_{\infty}(H)$	H den H ye tam sürekli operatörler kumesi

ÖNSÖZ

Bu çalışmayı hazırlamam sırasında bana yardımcı olan değerli hocalarım Prof. Dr. Ehliman Adıgüzelov ve Prof. Dr. Akın Taşdizen'e teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

H sonsuz boyutlu ayrılabilir bir Hilbert uzayı olmak üzere, $[0, \pi]$ aralığında tanımlı, değerleri H uzayına ait olan kuvvetli ölçülebilir ve $\int_0^\pi \|f(x)\|^2 dx < \infty$ koşulunu sağlayan f fonksiyonlarının kümesi $H_1 = L_2(H; [0, \pi])$ ile gösterilir.

"Sınırsız operatör katsayılı bir diferansiyel operatörün özdeğerlerinin asimtotik davranışının ikinci düzenli izi" adlı bu tez çalışmasında $\mu_1 \leq \dots \leq \mu_n \leq \dots$ ve $\lambda_1 \leq \dots \leq \lambda_n \leq \dots$, $H_1 = L_2(H; [0, \pi])$ uzayında sırasıyla

$$l_0(y) = -y''(x) + Ay(x),$$

$$l(y) = -y''(x) + Ay(x) + Q(x)y(x)$$

diferansiyel ifadeleri ve aynı $y'(0) = y'(\pi) = 0$ sınır koşulu ile oluşturulan L_0 ve L operatörlerinin özdeğerleri, $n_1 < n_2 < \dots < n_m < \dots$ de belirli özelliğe sahip olan doğal sayı dizisi olmak üzere

$$\lim_{m \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^{n_m} \left\{ \lambda_k^2 - \mu_k^2 - 2 \sum_{j=2}^p (-1)^j j^{-1} \operatorname{Res}_{\lambda=\mu_k} \operatorname{tr} [\lambda (QR_\lambda^0)^j] \right\} = \frac{1}{2} [\operatorname{tr}(AQ(0)) + \operatorname{tr}(AQ(\pi))] - \frac{1}{8} [\operatorname{tr}Q''(0) + \operatorname{tr}Q''(\pi)]$$

formülü bulunmuştur. $\lim_{m \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^{n_m} \left\{ \lambda_k^2 - \mu_k^2 - 2 \sum_{j=2}^p (-1)^j j^{-1} \operatorname{Res}_{\lambda=\mu_k} \operatorname{tr} [\lambda (QR_\lambda^0)^j] \right\}$ limitine L operatörünün ikinci düzenli izi adı verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Saf ayrik spektrum, asimtotik davranış, matris izi, çekirdek operatör, ikinci düzenli iz.

ABSTRACT

Let H be a separable Hilbert space. We denote by $H_1 = L_2(H; [0, \pi])$ the set of all functions f satisfying condition $\int_0^\pi \|f(x)\|^2 dx < \infty$ and strongly measurable belonging to H defined on $[0, \pi]$ and with the values in H .

In this thesis with the title "The asymptotic behaviour of the eigenvalues of a differential equation with the unbounded operator coefficient and its second regularized trace" $\mu_1 \leq \mu_2 \leq \dots \leq \mu_n \leq \dots$, and $\lambda_1 \leq \lambda_2 \leq \dots \leq \lambda_n \leq \dots$ are the eigenvalues of L_0 ve L , respectively; L_0 ve L are formed by the differential expressions $l_0(y) = -y''(x) + Ay(x)$, $l(y) = -y''(x) + Ay(x) + Q(x)y(x)$ in H_1 space respectively; and their boundary condition is $y'(0) = y'(\pi) = 0$. In this work for the limit formula,

$$\lim_{m \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^{n_m} \left\{ \lambda_k^2 - \mu_k^2 - 2 \sum_{j=2}^p (-1)^j j^{-1} \operatorname{Res}_{\lambda=\mu_k} \operatorname{tr} [\lambda (QR_\lambda^0)^j] \right\} = \frac{1}{2} [\operatorname{tr}(AQ(0)) + \operatorname{tr}(AQ(\pi))] - \frac{1}{8} [\operatorname{tr}Q''(0) + \operatorname{tr}Q''(\pi)]$$

has been found, where $n_1 < n_2 < \dots < n_m < \dots$ is a natural numbers sequence with special property. The limit $\lim_{m \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^{n_m} \left\{ \lambda_k^2 - \mu_k^2 - 2 \sum_{j=2}^p (-1)^j j^{-1} \operatorname{Res}_{\lambda=\mu_k} \operatorname{tr} [\lambda (QR_\lambda^0)^j] \right\}$ is called the second regularized trace of operator L .

Keywords: Line separated spectrum, asymptotic behaviour, matrix trace, kernel operator, second regularized trace.

1. GİRİŞ

Bu çalışmada ikinci mertebeden operatör katsayılı bir diferansiyel operatörün ikinci düzenli izi incelenmiştir. H sonsuz boyutlu ayrılabilir bir Hilbert uzayı olmak üzere $[0, \pi]$ aralığında tanımlı, değerleri H uzayına ait olan kuvvetli ölçülebilir (Hille ve Philips, 1957) ve

$$\int_0^\pi \|f(x)\|^2 dx < \infty \quad (1.1)$$

koşulunu sağlayan f fonksiyonlarının kümesini $H_1 = L_2(H; [0, \pi])$ ile gösterelim. H_1 uzayının herhangi iki f ve g elemanının iç çarpımı

$$(f, g)_{H_1} = \int_0^\pi (f(x), g(x)) dx \quad (1.2)$$

şeklinde tanımlanırsa, H_1 uzayı sonsuz boyutlu ayrılabilir bir Hilbert uzayı oluşturur. H_1 den H_1 e sırasıyla

$$l_0(y) = -y''(x) + Ay(x) \quad (1.3)$$

$$l(y) = -y''(x) + Ay(x) + Q(x)y(x) \quad (1.4)$$

diferansiyel ifadeleri ve aynı

$$y'(0) = y'(\pi) = 0 \quad (1.5)$$

sınır koşulu ile oluşturulan L_0 ve L gibi iki kendine eş operatör göz önüne alınmıştır.

$l_0(y)$ ve $l(y)$ ifadelerindeki $y''(x)$ türevi H uzayındaki norma göre anlaşılmaktadır. Yani

$$\lim_{\Delta x \rightarrow 0} \left\| \frac{y(x + \Delta x) - y(x)}{\Delta x} - y'(x) \right\| = 0 \quad (1.6)$$

$$\lim_{\Delta x \rightarrow 0} \left\| \frac{y'(x + \Delta x) - y'(x)}{\Delta x} - y''(x) \right\| = 0 \quad (1.7)$$

dir. Ayrıca bu ifadelerde yer alan A operatörü H uzayında

$$A = A^* \geq I, \quad A^{-1} \in \sigma_\infty(H) \quad (1.8)$$

koşullarının sağlayan bir operatördür.

$Q(x)$ operatör fonksiyonunun $[0, \pi]$ aralığında dördüncü mertebeden zayıf türeve sahip olduğunu yani herhangi iki $u, v \in H$ için

$$\lim_{\Delta x \rightarrow 0} \left(\left[\frac{Q^{(i-1)}(x + \Delta x) - Q^{(i-1)}(x)}{\Delta x} - Q^{(i)}(x) \right] u, v \right) = 0 \quad (i = 1, 2, 3, 4; Q^{(0)}(x) = Q(x)) \quad (1.9)$$

olduğunu varsayıyoruz.

Ek olarak her $x \in [0, \pi]$ için $Q^{(i)}(x) : H \rightarrow H$ ($i = 0, 1, 2, 3, 4$) operatörlerinin kendine eş oldukları, $AQ(x), AQ''(x), Q'''(x) \in \sigma_1(H)$ ve her $u \in H$ için

$$\int_0^\pi (Q(x)u, u) dx = 0 \quad (1.10)$$

olduğu varsayılmıştır.

L_0 ve L kendine eş operatörleri saf ayrık spektruma sahiptirler.

$\mu_1 \leq \mu_2 \leq \dots \leq \mu_n \leq \dots$ ve $\lambda_1 \leq \lambda_2 \leq \dots \leq \lambda_n \leq \dots$, sırasıyla L_0 ve L operatörlerinin özdeğerleri olsun. Burada her bir özdeğer kendi katılık sayısı kadar yazılmıştır.

A operatörünün $\gamma_1 \leq \gamma_2 \leq \dots \leq \gamma_n \leq \dots$ özdeğerlerinin

$$\lim_{j \rightarrow \infty} \frac{\gamma_j}{aj^\alpha} = 1 \quad (a > 0, \alpha > 2) \quad (1.11)$$

koşulunu sağladığı kabul edilmiştir.

Bu koşul altında $\{\mu_n\}_{n=1}^{\infty}$ dizisinin

$$\mu_k - \mu_{n_m} \geq d_1 \left(k^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} - n_m^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \right), \quad (k = n_m, n_m + 1, \dots) \quad (1.12)$$

olacak şekilde $\{\mu_{n_m}\}_{m=1}^{\infty}$ alt dizisine sahip olduğu ispatlanmıştır.

Bu tez çalışmasında

$$\begin{aligned} \lim_{m \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^{n_m} & \left\{ \lambda_k^2 - \mu_k^2 - 2 \sum_{j=2}^p (-1)^j j^{-1} \operatorname{Res} \operatorname{tr}_{\lambda=\mu_k} [\lambda (QR_{\lambda}^0)^j] \right\} \\ & = \frac{1}{2} [\operatorname{tr}(AQ(0)) + \operatorname{tr}(AQ(\pi))] - \frac{1}{8} [\operatorname{tr}Q''(0) + \operatorname{tr}Q''(\pi)] \end{aligned} \quad (1.13)$$

formülü ispatlanmıştır. Burada $R_{\lambda}^0 = (L_0 - \lambda I)^{-1}$ dır. Bu formülün birinci tarafındaki ifadeye L operatörünün ikinci düzenli izi diyeceğiz.

Skaler diferansiyel operatörlerin düzenli izi ile ilgili araştırmalar ilk olarak Gelfand ve Levitan'ın (1953) çalışması ile başlamıştır. Bu çalışmadan sonra Dikiy (1953), Halberg ve Kramer (1960), Gasimov ve Levitan (1963), Levitan (1964), Lidskiy ve Sadovniçiy (1967), Guseynov ve Levitan (1978) ve birçok başka çalışmada çeşitli skaler diferansiyel operatörlerin düzenli izi incelenmiştir. Bu konudaki çalışmaların listesi Levitan ve Sargsyan (1991) ve Fulton ve Pruess (1994) çalışmalarında verilmiştir.

Operatör katsayılı diferansiyel operatörlerin düzenli izi Halilova (1976), Adıgüzelov (1976), Maksudov vd. (1984), Bayramoğlu ve Adıgüzelov (1996), Albayrak vd. (1999), Adıgüzelov vd. (2001), Adıgüzelov vd. (2001), Adıgüzelov vd. (2004), Adıgüzelov ve Bakşı (2004) çalışmalarında incelenmiştir.

2. ÖN BİLGİLER

H ayrılabilir bir Hilbert uzayı olsun. Bu uzayda iç çarpımı $(\cdot, \cdot)$, normu da $\|\cdot\|$ ile göstereceğiz. $-\infty \leq a < b \leq \infty$ olmak üzere bir (a, b) aralığında tanımlı, değerleri H uzayına ait olan kuvvetli ölçülebilir (Hille ve Philips, 1957) ve

$$\int_a^b \|f(x)\|^2 dx < \infty \quad (2.1)$$

koşulunu sağlayan f fonksiyonlarının kümesini $H_1 = L_2(H; (a, b))$ ile gösterelim. H_1 in herhangi f ve g elemanlarının iç çarpımı

$$(f, g)_{H_1} = \int_a^b (f(x), g(x)) dx \quad (2.2)$$

şeklinde tanımlanırsa, H_1 kümesi bir ayrınlabilir Hilbert uzayı oluşturur (Kirillov, 1976). H_1 uzayında normu $\|\cdot\|_{H_1}$ ile göstereceğiz.

$\overline{D(A)} = H$ olmak üzere A , $D(A)$ dan H ye kendine eş bir operatör olsun. Her $x \in D(A)$, $x \neq 0$ için $(Ax, x) > 0$ ($(Ax, x) < 0$) ise A ya pozitif (negatif) operatör denir ve bu $A > 0$ ($A < 0$) şeklinde yazılır. Her $x \in D(A)$ için $(Ax, x) \geq 0$ ($(Ax, x) \leq 0$) ise A ya negatif olmayan (pozitif olmayan) bir operatör denir ve bu $A \geq 0$ ($A \leq 0$) şeklinde gösterilir.

A ve B kendine eş herhangi iki operatör olsun. $D(A) \subset D(B)$ ve $D(A)$ dan H ye $A-B$ operatörü pozitif (negatif olmayan) bir operatör ise A ya B den büyük (küçük değildir) denir ve $A > B$ ($A \geq B$) olarak yazılır. A , H den H ye tam sürekli bir operatör ise $A \in \sigma_\infty(H)$ şeklinde yazılır.

Tanım 2.1: A negatif olmayan kendine eş bir operatör ve B de $B^2 = A$ olacak şekilde kendine eş bir operatör ise B ye A nın karekökü denir.

Teorem 2.1: Negatif olmayan kendine eş bir A operatörünün bir tek negatif olmayan kendine eş B karekökü vardır. Eğer C ,

$$AC=CA \quad (2.3)$$

olacak şekilde herhangi bir lineer operatör ise

$$BC=CB \quad (2.4)$$

dir (Lysternik ve Sobolev, 1955).

Tanım 2.2: Bir A lineer operatörünün bir λ özdeğerine karşılık gelen tüm özvektörlerin ve sıfır elemanının oluşturduğu N_λ lineer manifolduna A nın λ özdeğerine karşılık gelen özuzayı denir.

Tanım 2.3: Bir A lineer operatörünün bir λ özdeğerine karşılık gelen N_λ özuzayının boyutuna λ özdeğerinin katılığı denir.

A operatörünün pozitif karekökü $A^{\frac{1}{2}}$ şeklinde gösterilir. $A \in \sigma_{\infty}(H)$ olsun. Bu durumda A^*A kendine eş negatif olmayan bir operatördür ve $(A^*A)^{\frac{1}{2}} \in \sigma_{\infty}(H)$ dir (Cohberg ve Krein, 1969). Bu operatörün sıfırdan farklı özdeğerleri $s_1 \geq s_2 \geq \dots \geq s_k$ ($0 \leq k \leq \infty$) olsun. Burada her özdeğer kendi katılık sayısı kadar yazılmıştır. $(A^*A)^{\frac{1}{2}}$ negatif olmayan bir operatör olduğundan $s_1, s_2, \dots, s_k$ pozitif sayılardır. Bu sayılarla A operatörünün s sayıları denir. Eğer $k < \infty$ ise $s_j = 0$; $j = k+1, k+2, \dots$ kabul edilir. A nın s sayıları bazen $s_j(A)$ ($j=1,2,\dots$) şeklinde de yazılabilir. $s_1(A) = \|A\|$ olduğunu belirtelim. Eğer A normal operatör yani $A^*A = AA^*$ ise o taktirde

$$s_j(A) = |\lambda_j(A)| \quad (j=1,2,\dots,k) \quad (2.5)$$

dir (Cohberg ve Krein, 1969). Burada $|\lambda_1(A)| \geq |\lambda_2(A)| \geq \dots \geq |\lambda_k(A)|$, A operatörünün sıfırdan farklı özdeğerleridir.

s sayıları

$$\sum_{j=1}^{\infty} s_j^p(A) < \infty \quad (p \geq 1) \quad (2.6)$$

koşulunu sağlayan tüm $A \in \sigma_{\infty}(H)$ operatörlerinin kümesini σ_p veya $\sigma_p(H)$ simgesiyle göstereceğiz. Burada σ_p ($p \geq 1$) bir ayrılabilir Banach uzayıdır (Cohberg ve Krein, 1969).

Bu uzayın her A operatörünün normu

$$\|A\|_{\sigma_p(H)} = \left[\sum_{j=1}^{\infty} s_j^p(A) \right]^{\frac{1}{p}} \quad (2.7)$$

şeklinde tanımlanır.

Tanım 2.4: σ_1 uzayına ait olan başka bir deyişle s sayıları

$$\sum_{j=1}^{\infty} s_j(A) < \infty \quad (2.8)$$

özelliğine sahip olan $A \in \sigma_1(H)$ operatörüne çekirdek operatörü denir.

$A \in \sigma_p(H)$ ve $B: H \rightarrow H$ sınırlı lineer bir operatör ise $AB, BA \in \sigma_p(H)$ ve

$$\|AB\|_{\sigma_p(H)} \leq \|B\| \|A\|_{\sigma_p(H)} \quad (2.9)$$

$$\|BA\|_{\sigma_p(H)} \leq \|B\| \|A\|_{\sigma_p(H)} \quad (2.10)$$

dir. Ayrıca $p_1 < p_2$ ise $\sigma_{p_1} \subset \sigma_{p_2}$ dir (Cohberg ve Krein, 1969).

Tanım 2.5: $A: H \rightarrow H$ bir sınırlı lineer operatör olsun. Eğer her $\{e_j\}_{j=1}^{\infty}$ ortonormal tabanı için

$$\sum_{j=1}^{\infty} (Ae_j, e_j) \text{ serisi yakınsak ise } A \text{ operatörü sonlu matris izine sahiptir denir.}$$

Teorem 2.2: A bir çekirdek operatörü ise her $\{e_j\}_1^\infty \subset H$ ortonormal tabanı için $\sum_{j=1}^{\infty} (Ae_j, e_j)$ serisi yakınsaktır ve bu serinin toplamı $\{e_j\}_1^\infty$ tabanının seçimine bağlı değildir (Cohberg ve Krein, 1969).

Bu $\sum_{j=1}^{\infty} (Ae_j, e_j)$ toplamına A operatörünün matris izi denir ve $\text{tr}A$ ile gösterilir.

A ve B herhangi iki çekirdek operatörü ve α, β herhangi iki sayı ise

$$\text{tr}(\alpha A + \beta B) = \alpha \text{tr}A + \beta \text{tr}B \quad (2.11)$$

$$\text{tr}A^* = \overline{\text{tr}A} \quad (2.12)$$

dir.

Teorem 2.3: $A \in \sigma_\infty(H)$, $B: H \rightarrow H$ sınırlı lineer bir operatör ve $AB, BA \in \sigma_1(H)$ ise

$$\text{tr}(AB) = \text{tr}(BA) \quad (2.13)$$

dir (Cohberg ve Krein, 1969).

Tanım 2.6: $A: H \rightarrow H$ bir sınırlı lineer operatör olsun. Bir $\varphi \in H, \varphi \neq 0$ vektörü ve λ sayısı için

$$(A - \lambda I)^n \varphi = 0 \quad (2.14)$$

olacak şekilde bir n doğal sayısı varsa φ ye A operatörünün λ özdeğerine karşılık gelen esas vektörü denir.

Tanım 2.7: Sınırlı lineer bir $A: H \rightarrow H$ operatörünün bir λ özdeğerine karşılık gelen tüm esas vektörlerin ve $0 \in H$ elemanının oluşturduğu K_λ lineer manifolduna söz konusu operatörün λ özdeğerine karşılık gelen esas lineer manifoldu denir.

Tanım 2.8: Sınırlı lineer bir $A: H \rightarrow H$ operatörünün bir λ özdeğerine karşılık gelen K_λ esas lineer manifoldunun boyutuna λ özdeğerinin cebirsel katılığı denir.

Teorem 2.4: A çekirdek operatörünün matris izi için

$$\text{tr}A = \sum_{j=1}^{v(A)} \lambda_j(A) \quad (2.15)$$

dir. Burada her λ_k özdegeri kendi cebirsel katılık sayısı kadar toplanmıştır. $v(A)$ sıfırdan farklı özdeğerlerin cebirsel katılıklarının toplamıdır. Eğer $A \in \sigma_p(H)$ ($1 \leq p < \infty$) ve $\{e_j\}_1^w$ ($1 \leq w \leq \infty$) H 'de bir ortonormal elemanlar sistemi ise

$$\sum_{j=1}^w |(Ae_j, e_j)|^p \leq (\|A\|_{\sigma_p(H)})^p \quad (2.16)$$

dir. Bu eşitsizlikten özel olarak A çekirdek operatörü için $|\text{tr}A| \leq \|A\|_{\sigma_1(H)}$ elde edilir (Cohberg ve Krein, 1969).

3. SINIRSIZ OPERATÖR KATSAYILI BİR DİFERANSİYEL OPERATÖRÜN ÖZDEĞERLERİNİN ASİMTOTİK DAVRANIŞI ve İKİNCİ DÜZENLİ İZİ

3.1 Spektrumun Özellikleri ve Özdeğerler İçin Asimtotik Formül

H sonsuz boyutlu ayrılabilir bir Hilbert uzayı olsun. $H_1 = L_2(H; [0, \pi])$ uzayında

$$l_0(y) = -y''(x) + Ay(x) \quad (3.1)$$

diferansiyel ifadesini gözönüne alalım. Bu ifadede $A, D(A) \subset H$ olmak üzere $D(A)$ dan H ye

$$A = A^* \geq I, \quad A^{-1} \in \sigma_\infty(H) \quad (3.2)$$

koşullarının sağlayan bir operatördür. A operatörünün özdeğerleri $\gamma_1 \leq \gamma_2 \leq \dots \leq \gamma_n \leq \dots$ ve bu özdeğerlere karşılık gelen ortonormal özelementleri da sırasıyla $\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_n, \dots$ olsun. Burada her özdeğer kendi katılık sayısını kadar yazılmıştır.

D_0 ile H_1 uzayının aşağıdaki koşulları sağlayan fonksiyonları kümesini gösterelim:

- 1) $y(x)$ fonksiyonu $[0, \pi]$ aralığında H uzayındaki norma göre ikinci mertebeden sürekli türeve sahiptir.
- 2) $Ay(x)$ fonksiyonu $[0, \pi]$ aralığında H uzayındaki norma göre sürekli dir.
- 3) $y'(0) = y'(\pi) = 0$ dir.

D_0 manifoldu H_1 uzayında yoğundur ve D_0 dan H_1 e $L'_0 y = l_0(y)$ şeklinde tanımlanmış L'_0 operatörü simetrik bir operatördür.

Bu operatörün özdeğerleri

$$k^2 + \gamma_j \quad (k=0,1,2,\dots ; j=1,2,\dots) \quad (3.3)$$

bu özdeğerlere karşılık gelen ortonormal özfonksiyonları da sırasıyla

$$M_k \cos kx \phi_j \quad (k=0,1,2,\dots ; j=1,2,\dots) \quad (3.4)$$

şeklindedir. Burada

$$M_k = \begin{cases} \frac{1}{\sqrt{\pi}} & k = 0 \text{ ise} \\ \sqrt{\frac{2}{\pi}} & k = 1,2,\dots \text{ ise} \end{cases} \quad (3.5)$$

dir. Görüldüğü gibi L'_0 operatörünün ortonormal özfonksiyonlar sistemi H_1 uzayının bir ortonormal tabanıdır.

Teorem 3.1.1: Özelemanlar sistemi kapalı olan her kapalı simetrik operatör kendine eşitir.

İspat: H ayrılabilir bir Hilbert uzayı, $D(B) \subset H$ olmak üzere $B : D(B) \rightarrow H$ kapalı simetrik bir operatör, $\{e_j\}_1^\infty$, bu operatörün özelemanlarından oluşan ortonormal sistem ve λ da reel olmayan bir sayı olsun.

$(B - \lambda I)^{-1}$ sınırlı kapalı operatör olduğundan $D((B - \lambda I)^{-1}) = R(B - \lambda I)$ manifoldu kapalıdır. Yani H nin bir altuzayıdır.

Öte yandan $R(B - \lambda I)$ altuzayı $\{e_j\}_1^\infty$ kapalı sistemini içerdığından

$$R(B - \lambda I) = H \quad (3.6)$$

olmalıdır. Benzer şekilde

$$R(B - \bar{\lambda} I) = H \quad (3.7)$$

olur. Bu durumda bilindiği gibi B kendine eş operatördür.

L'_0 simetrik operatörünün özelementler sistemi kapalı olduğundan, bu teoreme göre

$$L_0 = \overline{L'_0} \quad (3.8)$$

operatörü kendine eştir.

L'_0 simetrik operatörünün özelementler sistemi kapalı olduğundan Teorem 3.1.1'e göre L'_0 operatörünün kapanışı olan $L_0 = \overline{L'_0}$ operatörü $D(L_0)$ dan H_1 e kendine eş bir operatördür.

$Q(x)$ ile aşağıdaki koşulları sağlayan operatör fonksiyonu gösterelim:

1) $Q(x)$ dördüncü mertebeden zayıf türeve sahiptir ve

$$Q^{(2k-1)}(0) = Q^{(2k-1)}(\pi) = 0 \quad ; \quad k = 1, 2 \quad (3.9)$$

dir.

2) $Q(x), Q'(x), Q''(x), Q'''(x), Q^{(iv)}(x)$ her $x \in [0, \pi]$ için H den H ye kendine eş operatördür.

3) Her $x \in [0, \pi]$ için $AQ(x), AQ''(x), Q^{(iv)}(x) \in \sigma_1(H)$ ve $\|AQ(x)\|_{\sigma_1(H)}, \|AQ''(x)\|_{\sigma_1(H)}, \|Q^{(iv)}(x)\|_{\sigma_1(H)}$ $[0, \pi]$ aralığında birer ölçülebilir ve sınırlı fonksiyonlardır.

4) Her $f \in H$ için

$$\int_0^\pi (Q(x)f, f)_H dx = 0 \quad (3.10)$$

dir.

3) koşulundan $[0, \pi]$ aralığında $\|Q(x)\| \leq c$ olacak şekilde bir $c > 0$ sabitinin varlığı elde edilir.

O halde her $y \in H_1$ için

$$\|Q(y)\|_{H_1}^2 = \int_0^\pi \|Q(x)y(x)\|^2 dx \leq \int_0^\pi \|Q(x)\|^2 \|y(x)\|^2 dx \leq c^2 \int_0^\pi \|y(x)\|^2 dx = c^2 \|y\|_{H_1}^2 \quad (3.11)$$

veya

$$\|Qy\|_{H_1} \leq c \|y\|_{H_1} \quad (3.12)$$

olur. Görüldüğü gibi Q , H_1 den H_1 e bir sınırlı lineer operatördür ve $\|Q\|_{H_1} \leq c$ dir. Ayrıca herhangi iki $y_1 = y_1(x)$, $y_2 = y_2(x) \in H_1$ elemanları için

$$(Qy_1, y_2)_{H_1} = \int_0^\pi (Q(x)y_1(x), y_2(x)) dx = \int_0^\pi (y_1(x), Q(x)y_2(x)) dx = (y_1, Qy_2)_{H_1} \quad (3.13)$$

dir.

Böylece Q , H_1 den H_1 e sınırlı kendine eş operatördür. Buna göre

$$L = L_0 + Q \quad (3.14)$$

$D(L) = D(L_0)$ dan H_1 e kendine eş bir operatör olacaktır. L_0 ve L operatörlerinin rezolventleri sırasıyla R_λ^0 ve R_λ olsun.

$$R_\lambda^0 = (L_0 - \lambda I)^{-1}, \quad R_\lambda = (L - \lambda I)^{-1} \quad (3.15)$$

dir. Ayrıca L_0 operatörünün özdeğerleri $\mu_1 \leq \mu_2 \leq \dots \leq \mu_n \leq \dots$ olsun. Burada her özdeğer kendi katılık sayısı kadar yazılmıştır. L_0 operatörünün özdeğerleri

$$k^2 + \gamma_j \quad (k=0,1,2,\dots; j=1,2,\dots) \quad (3.16)$$

ve $\lim_{j \rightarrow \infty} \gamma_j = \infty$ olduğundan $\lim_{n \rightarrow \infty} \mu_n = \infty$ dir.

Dolayısıyla R_μ^0 operatörünün $\left\{ \frac{1}{\mu_n - \mu} \right\}_{n=1}^\infty$ özdeğerler dizisinin limiti sıfırdır. Yani

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\mu_n - \mu} \quad (\mu \neq \mu_n; n = 1, 2, 3, \dots) \quad (3.17)$$

dir.

Öte yandan L_0 operatörünün özdeğeri olmayan her μ reel sayısı için $R_\mu^0 = (L_0 - \mu I)^{-1}$ operatörü kendine eşit ve bu operatörün

$$M_k \text{Coskx.} \varphi_j \quad (k=0,1,2,\dots ; j=1,2,\dots) \quad (3.18)$$

ortonormal özfonsiyonlar sistemi tamdır.

Bu durumda Smirnov' den (1964) R_μ^0 operatörünün tam sürekli olduğu bilinmektedir ve

$$R_\lambda^0 - R_\mu^0 = (\lambda - \mu) R_\lambda^0 R_\mu^0 \quad (3.19)$$

formülünden her $\lambda \neq \mu_n$ ($n = 1,2,\dots$) sayısı için R_λ^0 operatörünün tam sürekliliği elde edilir. Bu nedenle L_0 operatörü saf ayrık spektruma sahiptir. Q , H_1 den H_1 e sınırlı kendine eş operatör olduğundan

$$L = L_0 + Q \quad (3.20)$$

operatörünün de spektrumu saf ayrık olacaktır (Smirnov,1964). L operatörünün özdeğerleri $\lambda_1 \leq \lambda_2 \leq \dots \leq \lambda_n \leq \dots$ olsun. L nin özdeğeri olmayan her μ reel sayısı için

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\lambda_n - \mu} = 0 \quad (3.21)$$

dir ve dolayısıyla kendine eş $R_\mu = (L - \mu I)^{-1}$ operatörü tam sürekli olacaktır (Naimark,1968). Diğer yandan

$$R_\lambda - R_\mu = (\lambda - \mu) R_\lambda R_\mu \quad (3.22)$$

formülünden her $\lambda \neq \lambda_n$ ($n = 1,2,\dots$) için R_λ nin tam sürekli operatör olduğu sonucu çıkar. L_0 operatörünün bir λ pozitif sayısından büyük olmayan özdeğerlerinin sayısını $N(\lambda)$ ile gösterelim.

Teorem 3.1.2: $j \rightarrow \infty$ iken $\gamma_j \sim aj^\alpha$ ($a, \alpha > 0$) yani

$$\lim_{j \rightarrow \infty} \frac{\gamma_j}{aj^\alpha} = 1 \quad (3.23)$$

ise $\lambda \rightarrow \infty$ iken

$$N(\lambda) \sim d\lambda^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}} \quad (3.24)$$

dir. Burada

$$d = \frac{2}{\alpha a^\alpha} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^2 t \sin^{\frac{2}{\alpha}-1} t dt \quad (3.25)$$

dir.

İspat: $N(\lambda)$

$$k^2 + \gamma_j \leq \lambda \quad (k=0,1,2,\dots ; j=1,2,\dots) \quad (3.26)$$

eşitsizliğini sağlayan (k,j) ikililerinin sayısına eşittir. $N(\lambda)$ nın

$$k^2 + \gamma_j \leq \lambda \quad (k, j=1,2,\dots) \quad (3.27)$$

eşitsizliğini sağlayan (k,j) ikililerinin $N_1(\lambda)$ sayısı ile

$$\gamma_j \leq \lambda \quad (3.28)$$

eşitsizliğini sağlayan j doğal sayılarının $N_2(\lambda)$ sayısının toplamına eşit olduğu yani

$$N(\lambda) = N_1(\lambda) + N_2(\lambda) \quad (3.29)$$

olduğu açıklar.

(3.23)'den görülmektedir ki keyfi $j \geq n_0$ için

$$\frac{\gamma_j}{aj^\alpha} > \frac{1}{2} \quad \text{yani} \quad \gamma_j \geq \frac{a}{2} j^\alpha \quad (3.30)$$

olacak şekilde bir n_0 doğal sayısı vardır. Öte yandan $A \geq I$ olduğundan $\gamma_1 \geq 1$ dir ve dolayısıyla

$$\gamma_j \geq a_1 j^\alpha \quad (j = 1, 2, \dots) \quad (3.31)$$

olacak şekilde bir a_1 sayısı vardır. Buradan $\gamma_j \leq \lambda$ eşitsizliğini sağlayan j doğal sayılarının $N_2(\lambda)$ sayısının, $a_1 j^\alpha \leq \lambda$ eşitsizliğini sağlayan j doğal sayılarının sayısından büyük olmadığı yani

$$N_2(\lambda) \leq \left(\frac{\lambda}{a_1} \right)^{\frac{1}{\alpha}} \quad (3.32)$$

olduğu sonucu çıkar. Dolayısıyla

$$0 \leq \lim_{\lambda \rightarrow \infty} \frac{N_2(\lambda)}{\lambda^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} \leq \lim_{\lambda \rightarrow \infty} \frac{a_1^{-\frac{1}{\alpha}} \lambda^{\frac{1}{\alpha}}}{\lambda^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} = a_1^{-\frac{1}{\alpha}} \lim_{\lambda \rightarrow \infty} \lambda^{-\frac{1}{2}} = 0 \quad (3.33)$$

veya

$$\lim_{\lambda \rightarrow \infty} \frac{N_2(\lambda)}{\lambda^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} = 0 \quad (3.34)$$

olur. Diğer yandan Gorbaçuk'den (1975) $\lambda \rightarrow \infty$ iken

$$N_1(\lambda) \sim d \lambda^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}, \quad \left(d = \frac{2}{\alpha a^{\frac{1}{\alpha}}} \int_0^\pi \cos^2 t \sin^{\frac{2-\alpha}{\alpha}} t dt \right) \quad (3.35)$$

olduğu bilinmektedir.

(3.29) eşitliğinden ve bu son bağıntılardan

$$\lim_{\lambda \rightarrow \infty} \frac{N(\lambda)}{d\lambda^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} = \lim_{\lambda \rightarrow \infty} \left[\frac{N_1(\lambda) + N_2(\lambda)}{d\lambda^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} \right] = \lim_{\lambda \rightarrow \infty} \frac{N_1(\lambda)}{d\lambda^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} + d^{-1} \lim_{\lambda \rightarrow \infty} \frac{N_2(\lambda)}{\lambda^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} = 1 \quad (3.36)$$

veya $\lambda \rightarrow \infty$ için

$$N(\lambda) \sim d\lambda^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}} \quad (3.37)$$

bulunur. Böylece teorem ispatlanmış olur.

Teorem 3.1.3: $j \rightarrow \infty$ iken $\gamma_j \sim aj^\alpha$ ($a, \alpha > 0$) ise $n \rightarrow \infty$ iken

$$\mu_n \sim d_0 n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \quad \left(d_0 = d^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \right) \quad (3.38)$$

dir.

İspat: μ_n ye eşit olan özdeğerlerin sayısı yani başka bir deyişle μ_n özdeğerlerinin katılılığı q_n olsun. O taktirde

$$\mu_{p_n} < \mu_{p_n+1} = \mu_{p_n+2} = \dots = \mu_{p_n+q_n} = \mu_n < \mu_{p_n+q_n+1}, \quad (3.39)$$

$$p_n + 1 \leq n \leq p_n + q_n \quad (3.40)$$

olacak şekilde bir p_n doğal sayısı vardır. Dolayısıyla Teorem 3.1.2'ye göre

$$N(\mu_n) = p_n + q_n \sim d \cdot \mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}} \quad (3.41)$$

olacaktır. μ_n ye eşit olan özdeğerlerin q_n sayısı

$$K^2 + \gamma_j = \mu_n \quad (3.42)$$

denklemi sağılayan (K, j) ($K=0,1,2,\dots ; j=1,2,\dots$) ikililerinin sayısına eşittir.

(3.42) denklemini sağlayan (K_j) ikililerini

$$K_1 < K_2 < \dots < K_{q_n} \quad (3.43)$$

olmak üzere $(K_1, j_1), (K_2, j_2), \dots, (K_{q_n}, j_{q_n})$ şeklinde düzenleyelim.

$K_1 < K_2 < \dots < K_{q_n}$ sayıları negatif olmayan tamsayılar olduğundan

$$K_{q_n} \geq q_n - 1 \quad (3.44)$$

dir. Ayrıca $K_{q_n}^2 + \gamma_{j_{q_n}} = \mu_n$ eşitliğinden

$$K_{q_n}^2 < \mu_n \text{ veya } K_{q_n} < \sqrt{\mu_n} \quad (3.45)$$

bulunur. Bunu (3.44)'de göz önüne alırsak

$$q_n < \sqrt{\mu_n} + 1 \quad (3.46)$$

elde edilir. Dolayısıyla

$$0 < \frac{q_n}{\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} < \frac{\sqrt{\mu_n} + 1}{\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} \leq 2\mu_n^{-\frac{1}{\alpha}} \quad (3.47)$$

olur. $\lim_{n \rightarrow \infty} \mu_n = \infty$ olduğundan buradan

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{q_n}{\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} = 0 \quad (3.48)$$

bulunur. (3.41) bağıntısından ve bu son eşitlikten

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{p_n}{\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{N(\mu_n) - q_n}{\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{N(\mu_n)}{\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} = 1 \quad (3.49)$$

elde edilir. Diğer yandan (3.40)'dan ve $N(\mu_n) = p_n + q_n$ eşitliğinden

$$\frac{p_n + 1}{d\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} \leq \frac{n}{d\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} \leq \frac{p_n + q_n}{d\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} = \frac{N(\mu_n)}{d\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} \quad (3.50)$$

bulunur. Burada $n \rightarrow \infty$ iken limite geçer ve (3.49) bağıntısı dikkate alınırsa

$$1 = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{p_n + 1}{d\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{d\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{N(\mu_n)}{d\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} = 1 \quad (3.51)$$

veya

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{d\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}} = 1 \quad (3.52)$$

elde edilir. Bu eşitlikten

$$1 = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{d\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}}{n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left[\frac{\mu_n^{\frac{2+\alpha}{2\alpha}}}{d^{-1}n} \right]^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\mu_n}{d^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}}} \quad (3.53)$$

veya $n \rightarrow \infty$ iken

$$\mu_n \sim d^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \quad (3.54)$$

bulunur. Böylece teorem ispatlanmış olur.

Bu kez $L = L_0 + Q$ operatörünün özdeğerleri için asimtotik formül bulalım. Q , H_1 den H_1 e sınırlı kendine eş bir operatör olduğundan her $y \in H_1$ için

$$|(Qy, y)_{H_1}| \leq \|Qy\|_{H_1} \|y\|_{H_1} \leq \|Q\|_{H_1} \|y\|_{H_1}^2 \quad (3.55)$$

veya

$$(-\|Q\|y, y)_{H_1} \leq (Qy, y)_{H_1} \leq (\|Q\|y, y)_{H_1} \quad (3.56)$$

olur. Buradan

$$-\|Q\|_{H_1} I \leq Q \leq \|Q\|_{H_1} I \quad (3.57)$$

elde edilir. Dolayısıyla

$$L_0 - \|Q\|_{H_1} I \leq L = L_0 + Q \leq L_0 + \|Q\|_{H_1} I \quad (3.58)$$

olacaktır. Bu durumda

$$\mu_n - \|Q\|_{H_1} \leq \lambda_n \leq \mu_n + \|Q\|_{H_1} \quad (3.59)$$

olduğu bilinmektedir (Smirnov, 1964). Buna göre

$$1 - \frac{\|Q\|_{H_1}}{\mu_n} \leq \frac{\lambda_n}{\mu_n} \leq 1 + \frac{\|Q\|_{H_1}}{\mu_n} \quad (3.60)$$

olur. Burada $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\mu_n}{d_0 n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}}} = 1$ olduğu dikkate alınarak $n \rightarrow \infty$ iken limite geçirilirse

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\lambda_n}{\mu_n} = 1 \quad (3.61)$$

elde edilir. Dolayısıyla

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\mu_n}{d_0 n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{\lambda_n}{\mu_n} \frac{\mu_n}{d_0 n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}}} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\lambda_n}{\mu_n} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\mu_n}{d_0 n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}}} = 1 \quad (3.62)$$

veya $n \rightarrow \infty$ iken

$$\lambda_n \sim d_0 n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \quad (3.63)$$

bulunur.

3.2 Özdeğerler Dizisinin Özel Alt Dizileri

Yardımcı Teorem 3.2.1: $j \rightarrow \infty$ iken $\gamma_j \sim aj^\alpha$ ($a, \alpha > 0$) ise $\{\mu_n\}_{n=1}^\infty$ dizisinin

$$\mu_k - \mu_{n_m} \geq d_1 \left(k^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} - n_m^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \right), \quad (k = n_m, n_m + 1, \dots) \quad (3.64)$$

olacak şekilde $\{\mu_{n_m}\}_{m=1}^\infty$ alt dizisi vardır. Burada d_1 bir pozitif sabittir.

İspat: Teorem 3.1.3'e göre

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\mu_n}{n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}}} = d_0, \quad (d_0 > 0) \quad (3.65)$$

dir. Buna göre keyfi $n \geq n_0$ için

$$\frac{\mu_n}{n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}}} \geq \frac{d_0}{2} \quad (3.66)$$

olacak şekilde bir n_0 doğal sayısı vardır.

Dolayısıyla her $n \geq n_0$ için

$$a_n = \mu_n - \frac{d_0}{4} n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \geq \frac{d_0}{4} n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \quad (3.67)$$

dir. Buradan görüldüğü gibi

$$a_n = \mu_n - \frac{d_0}{4} n^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \quad (n = 1, 2, \dots) \quad (3.68)$$

dizisi alttan sınırlıdır ve $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = +\infty$ dur.

Bu özelliğe sahip olan $\{a_n\}_1^\infty$ dizisinin aşağıdaki koşulları sağlayan bir $\{a_{n_m}\}_1^\infty$ altdizisi vardır.

$$a_{n_1} = \min_n \{a_n\} \text{ ve } k > n_1 \text{ ise } a_k > a_{n_1}$$

$$a_{n_2} = \min_{n > n_1} \{a_n\} \text{ ve } k > n_2 \text{ ise } a_k > a_{n_2}$$

..... (3.69)

$$a_{n_m} = \min_{n > n_{m-1}} \{a_n\} \text{ ve } k > n_m \text{ ise } a_k > a_{n_m}$$

.....

Dolayısıyla $\{\mu_n\}_{n=1}^\infty$ dizisinin

$$\mu_k - \frac{d_0}{4} k^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} > \mu_{n_m} - \frac{d_0}{4} n_m^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}}, \quad (k > n_m) \quad (3.70)$$

veya

$$\mu_k - \mu_{n_m} > \frac{d_0}{4} \left(k^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} - n_m^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \right), \quad (k = n_m, n_{m+1}, \dots) \quad (3.71)$$

olacak şekilde bir $\{\mu_{n_m}\}_{m=1}^\infty$ alt dizisi vardır. Teorem ispatlanmıştır.

Aşağıdaki eşitsizlik sağlanır.

$$x^{1+\delta} - (x-1)^{1+\delta} > x^\delta \quad (x > 1, \delta > 0) \quad (3.72)$$

dır. Gerçekten

$$\frac{x^{1+\delta} - (x-1)^{1+\delta}}{x^\delta} = x - \left(\frac{x-1}{x} \right)^\delta (x-1) > x - (x-1) = 1 \quad (3.73)$$

veya

$$x^{1+\delta} - (x-1)^{1+\delta} > x^\delta \quad (3.74)$$

dır.

Yardımcı Teorem 3.2.2: $j \rightarrow \infty$ iken $\gamma_j \sim aj^\alpha$ ($a > 0, \alpha > 2$) ise m nin büyük değerleri için

$$\lambda_{n_m} < \frac{1}{2}(\mu_{n_{m+1}} + \mu_{n_m}) < \lambda_{n_{m+1}} \quad (3.75)$$

dir. Burada $\{\mu_{n_m}\}_{m=1}^{\infty}$ (3.64) bağıntısını sağlayan bir dizidir.

İspat: $\{\mu_{n_m}\}_{m=1}^{\infty}$ dizisi (3.64) bağıntısını sağladığından

$$\mu_{n_{m+1}} - \mu_{n_m} > d_1((n_m + 1)^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}) \quad \left(\delta = \frac{2\alpha}{2+\alpha} - 1 \right) \quad (3.76)$$

dir. Bu eşitsizlikten ve (3.72)'den

$$\mu_{n_{m+1}} - \mu_{n_m} > d_1 n_m^\delta \quad (3.77)$$

elde edilir. (3.59) ve bu eşitsizlikten yararlanarak

$$\begin{aligned} 2\lambda_{n_{m+1}} - (\mu_{n_{m+1}} + \mu_{n_m}) &= 2(\lambda_{n_{m+1}} - \mu_{n_{m+1}}) + \mu_{n_{m+1}} - \mu_{n_m} \\ &> d_1 n_m^\delta + 2(\lambda_{n_{m+1}} - \mu_{n_{m+1}}) \geq d_1 n_m^\delta - 2\|Q\|_1 \end{aligned} \quad (3.78)$$

bulunur. $\delta > 0$ olduğundan buradan m nin büyük değerleri için

$$2\lambda_{n_{m+1}} - (\mu_{n_{m+1}} + \mu_{n_m}) > 0 \quad (3.79)$$

veya

$$\frac{1}{2}(\mu_{n_{m+1}} + \mu_{n_m}) < \lambda_{n_{m+1}} \quad (3.80)$$

elde edilir.

(3.59) ve (3.77) eşitsizliklerinden bir daha yararlanırsak m nin büyük değerleri için

$$2(\lambda_{n_m} - \mu_{n_m}) < \mu_{n_{m+1}} - \mu_{n_m} \quad (3.81)$$

veya

$$\lambda_{n_m} < \frac{1}{2}(\mu_{n_m} + \mu_{n_{m+1}}) \quad (3.82)$$

bulunur. (3.80) ve (3.82)'den

$$\lambda_{n_m} < \frac{1}{2}(\mu_{n_{m+1}} + \mu_{n_m}) < \lambda_{n_{m+1}} \quad (3.83)$$

elde edilir.

3.3 Özdeğerler ve Rezolventle İlgili Bazı Bağıntılar

Teorem 3.3.1: $j \rightarrow \infty$ iken $\gamma_j \sim aj^\alpha$ ($a > 0, \alpha > 2$) ise m nin büyük değerleri için

$$\sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{\lambda^2}{\lambda_k - \lambda} \right) \text{ ve } \sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{\lambda^2}{\mu_k - \lambda} \right) \quad (3.84)$$

serileri $|\lambda| = b_m = 2^{-1}(\mu_{n_m} + \mu_{n_{m+1}})$ çemberi üzerinde düzgün yakınsaktır.

İspat: Yardımcı Teorem 3.2.2'ye göre m nin büyük değerleri için

$$\lambda_{n_m} < b_m < \lambda_{n_{m+1}} \quad (3.85)$$

dir. Öte yandan $\mu_k > 0$ olduğundan (3.59)'dan

$$\lambda_k > -\|Q\|_1 \quad (k = 1, 2, \dots) \quad (3.86)$$

bulunur.

$\lim_{m \rightarrow \infty} b_m = +\infty$ olduğu dikkate alınırsa (3.85) ve (3.86)'dan

$$|\lambda_k| \neq b_m \quad (k = 1, 2, \dots) \quad (3.87)$$

elde edilir. Dolayısıyla

$$\frac{\lambda^2}{\lambda_k - \lambda} \quad (k = 1, 2, \dots) \quad (3.88)$$

fonksiyonları m nin büyük değerleri için $|\lambda| = b_m$ çemberi üzerinde tanımlıdır ve

$$\left| \frac{\lambda^2}{\lambda_k - \lambda} \right| \leq \frac{|\lambda^2|}{||\lambda_k| - |\lambda||} = \frac{b_m^2}{||\lambda_k| - b_m|} \quad (3.89)$$

olduğundan $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{\lambda^2}{\lambda_k - \lambda}$ serisinin $|\lambda| = b_m$ çemberi üzerinde düzgün yakınsaklığını göstermek için

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{||\lambda_k| - b_m|} \quad (3.90)$$

serisinin yakınsak olduğunu göstermek yeterlidir. $\lim_{k \rightarrow \infty} \lambda_k = +\infty$ olduğundan keyfi $k > N$ için

$$\lambda_k > 2b_m \quad (3.91)$$

olacak şekilde bir N doğal sayısı vardır. Bu nedenle $k > N$ için

$$||\lambda_k| - b_m| = \lambda_k - b_m > \lambda_k - \frac{\lambda_k}{2} = \frac{\lambda_k}{2} \quad (3.92)$$

veya

$$\frac{1}{||\lambda_k| - b_m|} < \frac{2}{\lambda_k} \quad (3.93)$$

dır.

Ayrıca (3.63) formülüne göre keyfi $k > N$ için

$$\lambda_k > d_1 k^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \quad (3.94)$$

olacak şekilde bir $d_1 > 0$ sayısı vardır. (3.93) ve (3.94)'den

$$\frac{1}{|\lambda_k| - b_m} < \frac{2}{d_1 k^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}}} \quad (k > N) \quad (3.95)$$

bulunur. Varsayımda $\alpha > 2$ dir ve dolayısıyla $\sum_{k=1}^{\infty} 2d_1^{-1} k^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}}$ serisi yakınsak seridir.

O taktirde (3.95)'den

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{|\lambda_k| - b_m} \quad (3.96)$$

serisinin yakınsaklığını elde edilir. Benzer şekilde $\sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{\lambda^2}{\mu_k - \lambda} \right)$ serisinin de $|\lambda| = b_m$ çemberi üzerinde düzgün yakınsaklığını gösterilebilir. Teorem ispatlanmıştır.

Teorem 3.1.3 ve (3.63) formülüne göre $k \rightarrow \infty$ iken

$$\lambda_k, \mu_k \sim d_0 k^{\frac{2\alpha}{2+\alpha}} \quad (3.97)$$

dir.

Buradan görülmektedir ki $\alpha > 2$ ve $\lambda \neq \lambda_k, \mu_k$ ($k = 1, 2, \dots$) ise

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{|\mu_k - \lambda|} \quad \text{ve} \quad \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{|\lambda_k - \lambda|} \quad (3.98)$$

serileri yakınsak serilerdir.

Dolayısıyla R_λ^0 ve R_λ operatörleri çekirdek operatörlerdir ve

$$\text{tr}(R_\lambda - R_\lambda^0) = \text{tr}R_\lambda - \text{tr}R_\lambda^0 = \sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{1}{\lambda_k - \lambda} - \frac{1}{\mu_k - \lambda} \right) \quad (3.99)$$

dir (Cohberg ve Krein, 1969).

Bu eşitliği $\frac{\lambda^2}{2\pi i}$ ile çarpıp $|\lambda| = b_m = 2^{-1}(\mu_{n_m} + \mu_{n_{m+1}})$ çemberi üzerinde integre edersek

$$\frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda^2 \text{tr}(R_\lambda - R_\lambda^0) d\lambda = \frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{\lambda^2}{\lambda_k - \lambda} \right) d\lambda - \frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{\lambda^2}{\mu_k - \lambda} \right) d\lambda \quad (3.100)$$

elde edilir. Teorem 3.3.1'e göre

$$\sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{\lambda^2}{\lambda_k - \lambda} \right) \quad \text{ve} \quad \sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{\lambda^2}{\mu_k - \lambda} \right) \quad (3.101)$$

serileri $|\lambda| = b_m$ çemberi üzerinde düzgün yakınsak serilerdir.

Dolayısıyla (3.100)'den

$$\frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda^2 \text{tr}(R_\lambda - R_\lambda^0) d\lambda = \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \frac{\lambda^2}{\lambda_k - \lambda} d\lambda - \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \frac{\lambda^2}{\mu_k - \lambda} d\lambda \quad (3.102)$$

bulunur. $\lambda_{n_m} < b_m < \lambda_{n_{m+1}}$ bağıntısından ve Yardımcı Teorem 3.2.2'den m nin büyük değerleri için

$$\{\lambda_k, \mu_k\}_{1}^{n_m} \subset K(0, b_m) = \{\lambda : |\lambda| > b_m\} \quad (3.103)$$

$$\lambda_k, \mu_k \subset \overline{K(0, b_m)} = \{\lambda : |\lambda| \leq b_m\} \quad (k \geq n_m + 1) \quad (3.104)$$

elde edilir.

Bu nedenle

$$\frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \frac{\lambda^2}{\lambda - \mu_k} d\lambda = \begin{cases} \mu_k & , k \leq n_m \text{ ise} \\ 0 & , k \geq n_m + 1 \text{ ise} \end{cases} \quad (3.105)$$

$$\frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \frac{\lambda^2}{\lambda - \lambda_k} d\lambda = \begin{cases} \lambda_k & , k \leq n_m \text{ ise} \\ 0 & , k \geq n_m + 1 \text{ ise} \end{cases} \quad (3.106)$$

olur. Bu eşitlikler (3.102)'de yerine konulursa

$$\sum_{k=1}^{n_m=1} (\lambda_k^2 - \mu_k^2) = -\frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda^2 \operatorname{tr}(R_\lambda - R_\lambda^0) d\lambda \quad (3.107)$$

bulunur.

Aşağıdaki formülün sağlandığı bilinmektedir:

$$R_\lambda = R_\lambda^0 - R_\lambda Q R_\lambda^0 \quad (\lambda \in \rho(L) \cap \rho(L_0)) \quad (3.108)$$

Buradan her p doğal sayısı için

$$R_\lambda - R_\lambda^0 = \sum_{j=1}^p (-1)^j R_\lambda^0 (Q R_\lambda^0)^j + (-1)^{p+1} R_\lambda (Q R_\lambda^0)^{p+1} \quad (3.109)$$

formülü elde edilir. Bu da (3.107)'de yerine yazılırsa

$$\sum_{k=1}^{n_m} (\lambda_k^2 - \mu_k^2) = \frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda^2 \operatorname{tr} \left[\sum_{j=1}^p (-1)^{j+1} R_\lambda^0 (Q R_\lambda^0)^j + (-1)^p R_\lambda (Q R_\lambda^0)^{p+1} \right] d\lambda \quad (3.110)$$

veya

$$\sum_{k=1}^{n_m} (\lambda_k^2 - \mu_k^2) = \sum_{j=1}^p D_{mj} + D_m^{(p)} \quad (3.111)$$

bulunur. Burada

$$D_{mj} = \frac{(-1)^{j+1}}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda^2 \cdot \text{tr}[R_\lambda^0 (QR_\lambda^0)^j] d\lambda \quad (j=1,2,\dots) \quad (3.112)$$

$$D_m^{(p)} = \frac{(-1)^p}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda^2 \cdot \text{tr}[R_\lambda (QR_\lambda^0)^{p+1}] d\lambda \quad (3.113)$$

dir.

Teorem 3.3.2: $j \rightarrow \infty$ iken $\gamma_j \sim aj^\alpha$ ($a > 0, \alpha > 2$) ise QR_λ^0 operatör fonksiyonu $\rho(L_0)$ bölgesinde $\sigma_1(H_1)$ uzayındaki norma göre analitiktir ve

$$(QR_\lambda^0)' = Q(R_\lambda^0)^2 \quad (3.114)$$

dir.

İspat: Her $\lambda \in \rho(L_0)$ için R_λ^0 çekirdek operatörü olduğundan ve

$$R_{\lambda+\Delta\lambda}^0 - R_\lambda^0 = \Delta\lambda R_{\lambda+\Delta\lambda}^0 R_\lambda^0 \quad (3.115)$$

yararlanarak

$$\begin{aligned} \left\| \frac{QR_{\lambda+\Delta\lambda}^0 - QR_\lambda^0}{\Delta\lambda} - Q(R_\lambda^0)^2 \right\|_{\sigma_1(H_1)} &= \left\| QR_{\lambda+\Delta\lambda}^0 QR_\lambda^0 - Q(R_\lambda^0)^2 \right\|_{\sigma_1(H_1)} \\ &= \left\| QR_\lambda^0 R_{\lambda+\Delta\lambda}^0 - Q(R_\lambda^0)^2 \right\|_{\sigma_1(H_1)} \\ &= \left\| QR_\lambda^0 (R_{\lambda+\Delta\lambda}^0 - R_\lambda^0) \right\|_{\sigma_1(H_1)} \\ &\leq \|QR_\lambda^0\|_{\sigma_1(H_1)} \|(R_{\lambda+\Delta\lambda}^0 - R_\lambda^0)\|_1 \end{aligned} \quad (3.116)$$

elde edilir.

$$\lim_{\Delta\lambda \rightarrow 0} \|R_{\lambda+\Delta\lambda}^0 - R_\lambda^0\|_1 = 0 \text{ olduğundan buradan}$$

$$\lim_{\Delta\lambda \rightarrow 0} \left\| \frac{QR_{\lambda+\Delta\lambda}^0 - QR_\lambda^0}{\Delta\lambda} - Q(R_\lambda^0)^2 \right\|_{\sigma_1(H_1)} = 0 \quad (3.117)$$

bulunur ki bu da $\sigma_1(H_1)$ uzayındaki norma göre

$$\lim_{\Delta\lambda \rightarrow 0} \frac{QR_{\lambda+\Delta\lambda}^0 - QR_\lambda^0}{\Delta\lambda} = Q(R_\lambda^0)^2 \quad (3.118)$$

veya

$$(QR_\lambda^0)' = Q(R_\lambda^0)^2 \quad (3.119)$$

olması demektir. Böylece teorem ispatlanmış olur.

Teorem 3.3.3: $B(\lambda)$ kompleks düzlemin bir açık G bölgesinde tanımlı, değerleri $\sigma_1(H)$ uzayına ait ve bu uzayın normuna göre analitik bir operatör fonksiyon ise her n doğal sayısı için

$$\operatorname{tr}\left[\left(B^n(\lambda)\right)'\right] = \operatorname{tr}\left[\frac{dB^n(\lambda)}{d\lambda}\right] = n \cdot \operatorname{tr}[B'(\lambda)B^{(n-1)}(\lambda)] \quad (3.120)$$

dur.

İspat: Teoremi ispatlamak için önce türmevarımla

$$\left(B^n(\lambda)\right)' = \sum_{i=0}^{n-1} B^i(\lambda)B'(\lambda)B^{n-1-i}(\lambda) \quad (3.121)$$

formülünün sağlandığını gösterelim. Bu formülün $n=1$ için sağlandığı açıkları. $n=2$ olduğunda

$$\left(B^2(\lambda)\right)' = (B(\lambda)B(\lambda))' = B'(\lambda)B(\lambda) + B(\lambda)B'(\lambda) \quad (3.122)$$

veya

$$(B^2(\lambda))' = \sum_{i=0}^1 B^i(\lambda)B'(\lambda)B^{1-i}(\lambda) \quad (3.123)$$

dır. (3.121) formülünün $n=m$ için sağlandığını yani

$$(B^m(\lambda))' = \sum_{i=0}^{m-1} B^i(\lambda)B'(\lambda)B^{m-1-i}(\lambda) \quad (3.124)$$

olduğunu varsayıp $n=m+1$ için sağlandığını göstermek gereklidir.

$$(B^{m+1}(\lambda))' = (B^m(\lambda)B(\lambda))' = (B^m(\lambda))' B(\lambda) + B^m(\lambda)B'(\lambda) \quad (3.125)$$

dır.

$(B^m(\lambda))'$ nün (3.124) ifadesi burada yerine konursa

$$\begin{aligned} (B^{m+1}(\lambda))' &= \left[\sum_{i=0}^{m-1} B^i(\lambda)B'(\lambda)B^{m-1-i}(\lambda) \right] B(\lambda) + B^m(\lambda)B'(\lambda) \\ &= \sum_{i=0}^{m-1} B^i(\lambda)B'(\lambda)B^{m-i}(\lambda) + B^m(\lambda)B'(\lambda) \end{aligned} \quad (3.126)$$

veya

$$B^{m+1}(\lambda) = \sum_{i=0}^m B^i(\lambda)B'(\lambda)B^{m-i}(\lambda) \quad (3.127)$$

elde edilir ki bununla da (3.121) formülü ispatlanmış olur. Varsayımlı gereği her $\lambda \in G$ için $B(\lambda) \in \sigma_1(H)$ olduğundan (3.121)'den

$$\text{tr} \left[(B^n(\lambda))' \right] = \sum_{i=0}^{n-1} \text{tr} [B^i(\lambda)B'(\lambda)B^{n-1-i}(\lambda)] \quad (3.128)$$

elde edilir.

$B'(\lambda) \in \sigma_1(H)$ ve her $i \geq 0$ tamsayısı için $B^i(\lambda) \in \sigma_1(H)$ olduğundan bu son eşitlikten

$$\text{tr} \left[(B^n(\lambda))' \right] = \sum_{i=0}^{n-1} \text{tr} [B'(\lambda) B^{n-1-i}(\lambda) B^i(\lambda)] \quad (3.129)$$

veya

$$\text{tr} \left[(B^n(\lambda))' \right] = n \cdot \text{tr} [B'(\lambda) B^{(n-1)}(\lambda)] \quad (3.130)$$

bulunur (Cohberg ve Krein, 1969). Böylece teorem ispatlanmış olur.

Teorem 3.3.4: Değerleri $\sigma_1(H)$ uzayına ait olan bir $B(\lambda)$ operatör fonksiyonu bir $\lambda = \lambda_0$ noktasında $\sigma_1(H)$ uzayındaki norma göre analitik ise o zaman $\text{tr} B(\lambda)$ skaler fonksiyonu da bu $\lambda = \lambda_0$ noktasında analitiktir ve

$$\text{tr} B'(\lambda_0) = [\text{tr} B(\lambda)]'_{\lambda=\lambda_0} \quad (3.131)$$

dir.

İspat: $B(\lambda)$ λ_0 noktasında $\sigma_1(H)$ uzayında norma göre analitik olduğundan

$$\lim_{\Delta\lambda \rightarrow 0} \left\| \frac{B(\lambda_0 + \Delta\lambda) - B(\lambda_0)}{\Delta\lambda} - B'(\lambda_0) \right\|_{\sigma_1(H)} = 0 \quad (3.132)$$

dir. Öte yandan

$$\left| \text{tr} \left[\frac{B(\lambda_0 + \Delta\lambda) - B(\lambda_0)}{\Delta\lambda} - B'(\lambda_0) \right] \right| \leq \left\| \frac{B(\lambda_0 + \Delta\lambda) - B(\lambda_0)}{\Delta\lambda} - B'(\lambda_0) \right\|_{\sigma_1(H)} \quad (3.133)$$

veya

$$\left| \frac{\text{tr} B(\lambda_0 + \Delta\lambda) - \text{tr} B(\lambda_0)}{\Delta\lambda} - \text{tr} B'(\lambda_0) \right| \leq \left\| \frac{B(\lambda_0 + \Delta\lambda) - B(\lambda_0)}{\Delta\lambda} - B'(\lambda_0) \right\|_{\sigma_1(H)} \quad (3.134)$$

olduğundan (3.132)'den

$$\lim_{\Delta\lambda \rightarrow 0} \left| \frac{\text{tr}B(\lambda_0 + \Delta\lambda) - \text{tr}B(\lambda_0)}{\Delta\lambda} - \text{tr}B'(\lambda_0) \right| = 0 \quad (3.135)$$

elde edilir.

Dolayısıyla

$$\text{tr}B'(\lambda_0) = [\text{tr}B(\lambda)]'_{\lambda=\lambda_0} \quad (3.136)$$

dir. Teorem ispatlanmıştır.

Teorem 3.3.5: $j \rightarrow \infty$ iken $\gamma_j \sim aj^\alpha$ ($a > 0, \alpha > 2$) ise

$$D_{mj} = \frac{(-1)^j}{\pi ij} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda \cdot \text{tr}[(QR_\lambda^0)^j] d\lambda \quad (3.137)$$

dir.

İspat: Teorem 3.3.2'ye göre her j doğal sayısı için $(QR_\lambda^0)^j$ operatör fonksiyonu $\rho(L_0)$ bölgesinde $\sigma_1(H_1)$ uzayındaki norma göre analitiktir. O taktirde Teorem 3.3.3'e göre

$$\text{tr}\left\{ \left[(QR_\lambda^0)^j \right]' \right\} = j \cdot \text{tr}\left[(QR_\lambda^0)' (QR_\lambda^0)^{j-1} \right] \quad (3.138)$$

dir. Teorem 3.3.2'ye göre

$$(QR_\lambda^0)' = Q(R_\lambda^0)^2 \quad (3.139)$$

dir. Bu son iki eşitlikten

$$\text{tr}\left\{ \left[(QR_\lambda^0)^j \right]' \right\} = j \cdot \text{tr}\left[(QR_\lambda^0)^{j-1} Q(R_\lambda^0)^2 \right] = j \cdot \text{tr}\left[(QR_\lambda^0)^j R_\lambda^0 \right] = j \cdot \text{tr}\left[R_\lambda^0 (QR_\lambda^0)^j \right] \quad (3.140)$$

bulunur. Bu bağlantı D_{mj} nin (3.112) ifadesinde göz önüne alınırsa

$$D_{mj} = \frac{(-1)^{j+1}}{2\pi ij} \int_{|\lambda|=b_m} \text{tr} \left\{ \left[(QR_\lambda^0)^j \right]' \right\} d\lambda \quad (3.141)$$

elde edilir. Bu formül

$$\begin{aligned} D_{mj} &= \frac{(-1)^{j+1}}{2\pi ij} \int_{|\lambda|=b_m} \text{tr} \left\{ \left[\lambda^2 (QR_\lambda^0)^j \right]' - 2\lambda (QR_\lambda^0)^j \right\} d\lambda \\ &= \frac{(-1)^j}{\pi ij} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda \text{tr} \left\{ (QR_\lambda^0)^j \right\} d\lambda + \frac{(-1)^{j+1}}{2\pi ij} \int_{|\lambda|=b_m} \text{tr} \left\{ \left[\lambda^2 (QR_\lambda^0)^j \right]' \right\} d\lambda \end{aligned} \quad (3.142)$$

şeklinde yazılabilir. Teorem 3.3.4'e göre

$$\text{tr} \left\{ \left[\lambda^2 (QR_\lambda^0)^j \right]' \right\} = \left\{ \text{tr} \left[\lambda^2 (QR_\lambda^0)^j \right] \right\}' \quad (3.143)$$

dir. Dolayısıyla

$$\int_{|\lambda|=b_m} \text{tr} \left\{ \left[\lambda^2 (QR_\lambda^0)^j \right]' \right\} d\lambda = \int_{|\lambda|=b_m} \left\{ \text{tr} \left[\lambda^2 (QR_\lambda^0)^j \right] \right\}' d\lambda \quad (3.144)$$

olur. Bu eşitliğin sağ tarafındaki integrali aşağıdaki gibi iki eğri üzerindeki integralin toplamı şeklinde gösterelim:

$$\int_{|\lambda|=b_m} \left\{ \text{tr} \left[\lambda^2 (QR_\lambda^0)^j \right] \right\}' d\lambda = \int_{\substack{|\lambda|=b_m \\ \text{Im } \lambda \geq 0}} \left\{ \text{tr} \left[\lambda^2 (QR_\lambda^0)^j \right] \right\}' d\lambda + \int_{\substack{|\lambda|=b_m \\ \text{Im } \lambda \leq 0}} \left\{ \text{tr} \left[\lambda^2 (QR_\lambda^0)^j \right] \right\}' d\lambda \quad (3.145)$$

$\varepsilon_0, b_m + \varepsilon_0 < \mu_{n_m+1}$ olacak şekilde bir pozitif sayı olmak üzere $\text{tr} \left[\lambda^2 (QR_\lambda^0)^j \right]$ fonksiyonunun

$$G_1 = \left\{ \lambda : b_m - \varepsilon_0 < |\lambda| < b_m + \varepsilon_0, \text{Im } \lambda > -\varepsilon_0 \right\} \quad (3.146)$$

$$G_2 = \left\{ \lambda : b_m - \varepsilon_0 < |\lambda| < b_m + \varepsilon_0, \text{Im } \lambda < \varepsilon_0 \right\} \quad (3.147)$$

basit bağlantılı bölgelerin analitik ve

$$\{\lambda : |\lambda| = b_m, \operatorname{Im} \lambda \geq 0\} \subset G_1 \quad (3.148)$$

$$\{\lambda : |\lambda| = b_m, \operatorname{Im} \lambda \leq 0\} \subset G_2 \quad (3.149)$$

olduğu dikkate alınırsa Leibnitz formülünü kullanarak (3.145)'den

$$\begin{aligned} \int_{|\lambda|=b_m} \left\{ \operatorname{tr} \left[\lambda^2 (QR_\lambda^0)^j \right] \right\}' d\lambda &= \operatorname{tr} \left[b_m^2 (QR_{-b_m}^0)^j \right] - \operatorname{tr} \left[b_m^2 (QR_{b_m}^0)^j \right] \\ &\quad + \operatorname{tr} \left[b_m^2 (QR_{b_m}^0)^j \right] - \operatorname{tr} \left[b_m^2 (QR_{-b_m}^0)^j \right] = 0 \end{aligned} \quad (3.150)$$

elde edilir.

(3.142) ve bu son eşitlikten

$$D_{mj} = \frac{(-1)^j}{\pi ij} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda \cdot \operatorname{tr} \left[(QR_\lambda^0)^j \right] d\lambda \quad (3.151)$$

bulunur. Böylece teorem ispatlanmış olur.

$\lim_{m \rightarrow \infty} D_{mj}$ limitinin hesaplanmasıında kullanacağımız aşağıdaki teoremi ispatlayalım.

Teorem 3.3.6: $Q(x)$ operatör fonksiyonunun 1) koşulunu sağladığını varsayılm. Eğer her $x \in [0, \pi]$ için $AQ''(x), Q^{IV}(x) \in \sigma_1(H)$ ve $\|AQ''(x)\|_{\sigma_1(H)}, \|Q^{IV}(x)\|_{\sigma_1(H)}$ fonksiyonları $[0, \pi]$ aralığında ölçülebilir ve sınırlı ise

$$\sum_{k=1}^{\infty} \sum_{j=1}^{\infty} \left| \left(k^2 + \gamma_j \right) \int_0^{\pi} \cos 2kx \cdot (Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \right| < \infty \quad (3.152)$$

dir.

İspat: $f_i(x) = (Q(x)\varphi_i, \varphi_i)$ olsun.

Kısmi integrasyon yönteminden ve $f'_i(0) = f'_i(\pi) = 0$ koşullarından yararlanırsak

$$\begin{aligned}
\int_0^\pi f_i(x) \cos 2kx \, dx &= \int_0^\pi f_i(x) \left(\frac{1}{2k} \sin 2kx \right)' \, dx = \frac{1}{2k} f_i(x) \sin 2kx \Big|_0^\pi - \frac{1}{2k} \int_0^\pi f_i'(x) \sin 2kx \, dx \\
&= \frac{1}{2k} \int_0^\pi f_i'(x) \left(\frac{1}{2k} \cos 2kx \right)' \, dx = \frac{1}{4k^2} f_i'(x) \cos 2kx \Big|_0^\pi - \frac{1}{4k^2} \int_0^\pi f_i''(x) \cos 2kx \, dx \\
&= -\frac{1}{4k^2} \int_0^\pi f_i''(x) \cos 2kx \, dx
\end{aligned} \tag{3.153}$$

elde edilir. Buradan

$$(k^2 + \gamma_i) \int_0^\pi f_i(x) \cos 2kx \, dx = -\frac{1}{4} \int_0^\pi f_i''(x) \cos 2kx \, dx - \frac{\gamma_i}{4k^2} \int_0^\pi f_i''(x) \cos 2kx \, dx \tag{3.154}$$

bulunur. Kısmi integrasyondan tekrar yararlanır ve

$$f_i'''(0) = f_i'''(\pi) = 0 \tag{3.155}$$

koşullarını göz önüne alırsak

$$\begin{aligned}
(k^2 + \gamma_i) \int_0^\pi f_i(x) \cos 2kx \, dx &= -\frac{1}{4} \int_0^\pi f_i''(x) \cos 2kx \, dx - \frac{\gamma_i}{4k^2} \int_0^\pi f_i''(x) \cos 2kx \, dx \\
&= -\frac{1}{4} \left[\frac{1}{2k} f_i''(x) \sin 2kx \Big|_0^\pi - \frac{1}{2k} \int_0^\pi f_i'''(x) \sin 2kx \, dx \right] - \frac{\gamma_i}{4k^2} \int_0^\pi f_i''(x) \cos 2kx \, dx \\
&= -\frac{1}{4} \left[-\frac{1}{2k} \int_0^\pi f_i'''(x) \sin 2kx \, dx \right] - \frac{\gamma_i}{4k^2} \int_0^\pi f_i''(x) \cos 2kx \, dx \\
&= -\frac{1}{4} \left[\frac{1}{4k^2} f_i'''(x) \cos 2kx \Big|_0^\pi - \frac{1}{4k^2} \int_0^\pi f_i^{IV}(x) \cos 2kx \, dx \right] - \frac{\gamma_i}{4k^2} \int_0^\pi f_i''(x) \cos 2kx \, dx \\
&= -\frac{1}{16k^2} \int_0^\pi f_i^{IV}(x) \cos 2kx \, dx - \frac{\gamma_i}{4k^2} \int_0^\pi f_i''(x) \cos 2kx \, dx
\end{aligned} \tag{3.156}$$

elde edilir. Buradan

$$\begin{aligned} \sum_{k=1}^{\infty} \sum_{i=1}^{\infty} \left| (k^2 + \gamma_i) \int_0^{\pi} f_i(x) \cos 2kx \, dx \right| &\leq \sum_{k=1}^{\infty} \sum_{i=1}^{\infty} \left[\frac{1}{16k^2} \int_0^{\pi} |f_i^{IV}(x)| \, dx + \frac{|\gamma_i|}{4k^2} \int_0^{\pi} |f_i''(x)| \, dx \right] \\ &\leq \left[\sum_{i=1}^{\infty} \int_0^{\pi} |f_i^{IV}(x)| \, dx + \sum_{i=1}^{\infty} \int_0^{\pi} |\gamma_i| |f_i''(x)| \, dx \right] \sum_{k=1}^{\infty} k^{-2} \end{aligned} \quad (3.157)$$

bulunur. Ayrıca

$$\sum_{i=1}^{\infty} \int_0^{\pi} |f_i^{IV}(x)| \, dx = \lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^{\pi} \left[\sum_{i=1}^n |f_i^{IV}(x)| \right] \, dx \leq \int_0^{\pi} \left[\sum_{i=1}^{\infty} |f_i^{IV}(x)| \right] \, dx = \int_0^{\pi} \left[\sum_{i=1}^{\infty} |(Q^{IV}(x)\varphi_i, \varphi_i)| \right] \, dx \quad (3.158)$$

$$\sum_{i=1}^{\infty} \int_0^{\pi} |\gamma_i| |f_i''(x)| \, dx \leq \int_0^{\pi} \left[\sum_{i=1}^{\infty} |\gamma_i| |f_i''(x)| \right] \, dx = \int_0^{\pi} \left[\sum_{i=1}^{\infty} |(AQ''(x)\varphi_i, \varphi_i)| \right] \, dx \quad (3.159)$$

dir. Varsayımla her $x \in [0, \pi]$ için $Q^{IV}(x) \in \sigma_1(H)$ ve $AQ''(x) \in \sigma_1(H)$ dir. Bu durumda Cobberg ve Krein'dan (1969)

$$\sum_{i=1}^{\infty} |(Q^{IV}(x)\varphi_i, \varphi_i)| \leq \|Q^{IV}(x)\|_{\sigma_1(H)} \quad (3.160)$$

$$\sum_{i=1}^{\infty} |(AQ''(x)\varphi_i, \varphi_i)| \leq \|AQ''(x)\|_{\sigma_1(H)} \quad (3.161)$$

olduğu bilinmektedir. (3.157), (3.158), (3.159), (3.160) ve (3.161) bağıntılarından

$$\sum_{k=1}^{\infty} \sum_{j=1}^{\infty} \left| (k^2 + \gamma_j) \int_0^{\pi} \cos 2kx \cdot (Q(x)\varphi_j, \varphi_j) \, dx \right| < c_0 \left[\int_0^{\pi} \|Q^{IV}(x)\|_{\sigma_1(H)} \, dx + \int_0^{\pi} \|AQ''(x)\|_{\sigma_1(H)} \, dx \right] \quad (3.162)$$

bulunur. Burada $c_0 = \sum_{k=1}^{\infty} k^{-2}$ dir. $\|AQ''(x)\|_{\sigma_1(H)}$ ve $\|Q^{IV}(x)\|_{\sigma_1(H)}$ fonksiyonlarının $[0, \pi]$ aralığında sınırlı ve ölçülebilir oldukları varsayıldığından son eşitsizlikten

$$\sum_{k=1}^{\infty} \sum_{i=1}^{\infty} \left| (k^2 + \gamma_i) \int_0^{\pi} f_i(x) \cos 2kx \, dx \right| < \infty \quad (3.163)$$

elde edilir.

L_0 operatörünün $\{\mu_q\}_1^\infty$ özdeğerlerine karşılık gelen ortonormal özfonksiyonlar sistemi sırasıyla $\{\psi_q\}_1^\infty$ olsun. L_0 operatörünün

$$k^2 + \gamma_j \quad (k=0,1,2,\dots; j=1,2,\dots) \quad (3.164)$$

özdeğerlerine karşılık gelen ortonormal özfonksiyonlar sistemi sırasıyla $M_k \cos kx \cdot \phi_j$ olduğundan

$$\psi_q(x) = M_{k_q} \cos k_q x \cdot \phi_{j_q} \quad (q = 1,2,\dots) \quad (3.165)$$

dır.

Teorem 3.3.7: 1, 2, 3, 4 koşulları sağlanıyor ve $j \rightarrow \infty$ iken $\gamma_j \sim aj^\alpha$ ($a > 0, \alpha > 2$) ise

$$\lim_{m \rightarrow \infty} D_{m1} = \frac{1}{2} [\operatorname{tr} A Q(0) + \operatorname{tr} A Q(\pi)] - \frac{1}{8} [\operatorname{tr} Q''(0) + \operatorname{tr} Q''(\pi)] \quad (3.166)$$

dır.

İspat: Teorem 3.3.5'e göre

$$D_{m1} = -\frac{1}{\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda \cdot \operatorname{tr}(QR_\lambda^0) d\lambda \quad (3.167)$$

dır.

QR_λ^0 her $\lambda \in \rho(L_0)$ için çekirdek operatörü ve $\{\psi_n\}_1^\infty$ da H_1 uzayının bir ortonormal bazi olduğundan

$$\operatorname{tr}(QR_\lambda^0) = \sum_{q=1}^{\infty} (QR_\lambda^0 \psi_q, \psi_q) \quad (3.168)$$

olur.

Bu ifade (3.167)'de yerine yazılıp

$$R_\lambda^0 \psi_q = (L_0 - \lambda I)^{-1} \cdot \psi_q = (\mu_q - \lambda I)^{-1} \psi_q \quad (3.169)$$

olduğu dikkate alınırsa

$$\begin{aligned} D_{m1} &= -\frac{1}{\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \left(\lambda \sum_{q=1}^{\infty} (QR_\lambda^0 \psi_q, \psi_q)_1 \right) d\lambda \\ &= -\frac{1}{\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \left(\lambda \sum_{q=1}^{\infty} \frac{1}{\mu_q - \lambda} (Q \psi_q, \psi_q)_1 \right) d\lambda \\ &= \frac{1}{\pi i} \sum_{q=1}^{\infty} (Q \psi_q, \psi_q)_1 \int_{|\lambda|=b_m} \frac{\lambda}{\mu_q - \lambda} d\lambda \end{aligned} \quad (3.170)$$

bulunur. (3.165)'den ve

$$\frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \frac{\lambda}{\lambda - \mu_q} d\lambda = \begin{cases} \mu_q & , \quad q \leq n_m \text{ ise} \\ 0 & , \quad q > n_m \text{ ise} \end{cases} \quad (3.171)$$

formülünden yararlanarak

$$\begin{aligned} D_{m1} &= 2 \sum_{q=1}^{n_m} \mu_q (Q \psi_q, \psi_q)_{H_1} = 2 \sum_{q=1}^{n_m} \mu_q \int_0^\pi (Q(x) \psi_q(x), \psi_q(x)) dx \\ &= 2 \sum_{q=1}^{n_m} \mu_q \int_0^\pi (Q(x) M_{k_q} \cdot \cos k_q x \cdot \phi_{j_q}, M_{k_q} \cdot \cos k_q x \cdot \phi_{j_q}) dx \\ &= 2 \sum_{q=1}^{n_m} M_{k_q}^2 \mu_q \int_0^\pi \cos^2 k_q x (Q(x) \phi_{j_q}, \phi_{j_q}) dx \\ &= \sum_{q=1}^{n_m} M_{k_q}^2 \mu_q \int_0^\pi (1 + \cos 2k_q x) (Q(x) \phi_{j_q}, \phi_{j_q}) dx \end{aligned} \quad (3.172)$$

bulunur.

$Q(x)$, 4) koşulunu sağladığından ve

$$M_k = \sqrt{2\pi^{-1}} \quad (k = 1, 2, \dots) \quad (3.173)$$

olduğundan buradan

$$D_{m1} = \frac{2}{\pi} \sum_{q=1}^{n_m} \mu_q \int_0^\pi \cos 2k_q x \cdot (Q(x)\varphi_{j_q}, \varphi_{j_q}) dx \quad (3.174)$$

elde edilir. Teorem 3.3.6'ya göre

$$\sum_{k=1}^{\infty} \sum_{j=1}^{\infty} (k^2 + \gamma_j) \int_0^\pi \cos 2kx \cdot (Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \quad (3.175)$$

serisi mutlak yakınsaktır. Bu durumda bilindiği gibi

$$\lim_{j \rightarrow \infty} \sum_{q=1}^{n_m} (k^2 + \gamma_{j_q}) \int_0^\pi \cos 2k_q x \cdot (Q(x)\varphi_{j_q}, \varphi_{j_q}) dx = \sum_{k=1}^{\infty} \sum_{j=1}^{\infty} (k^2 + \gamma_j) \int_0^\pi \cos 2kx \cdot (Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \quad (3.176)$$

dir. (3.174)'de $m \rightarrow \infty$ iken limite geçirilir ve bu son eşitlik göz önüne alınırsa

$$\lim_{m \rightarrow \infty} D_{m1} = \frac{2}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \sum_{j=1}^{\infty} (k^2 + \gamma_j) \int_0^\pi \cos 2kx \cdot (Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \quad (3.177)$$

veya

$$\lim_{m \rightarrow \infty} D_{m1} = \frac{2}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \sum_{j=1}^{\infty} k^2 \int_0^\pi \cos 2kx \cdot (Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx + \frac{2}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \sum_{j=1}^{\infty} \gamma_j \int_0^\pi \cos 2kx \cdot (Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \quad (3.178)$$

bulunur. Burada

$$\int_0^\pi \cos 2kx \cdot (Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx = -\frac{1}{4k^2} \int_0^\pi \cos 2kx \cdot (Q''(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \quad (3.179)$$

eşitliğini kullanırsak

$$\lim_{m \rightarrow \infty} D_{ml} = -\frac{1}{2\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \sum_{j=1}^{\infty} \int_0^{\pi} \cos 2kx \cdot (Q''(x)\varphi_j, \varphi_j) dx + \frac{2}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \sum_{j=1}^{\infty} \int_0^{\pi} \cos 2kx \cdot (Q(x)\varphi_j, \gamma_j \varphi_j) dx \quad (3.180)$$

elde edilir. Buradan

$$\begin{aligned} \lim_{m \rightarrow \infty} D_{ml} &= -\frac{1}{4\pi} \sum_{j=1}^{\infty} \sum_{k=1}^{\infty} \left[\int_0^{\pi} \cos kx \cdot (Q''(x)\varphi_j, \varphi_j) dx + (-1)^k \int_0^{\pi} \cos kx \cdot (Q''(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \right] \\ &\quad + \frac{2}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \sum_{j=1}^{\infty} \int_0^{\pi} \cos 2kx \cdot (Q(x)\varphi_j, A\varphi_j) dx \\ &= -\frac{1}{8} \sum_{j=1}^{\infty} \left[\sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \cos kx \cdot (Q''(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \right) \cos k0 + \sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \cos kx \cdot (Q''(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \right) \cos k\pi \right] \\ &\quad + \frac{2}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \sum_{j=1}^{\infty} \int_0^{\pi} \cos 2kx \cdot (A Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \\ &= -\frac{1}{8} \sum_{j=1}^{\infty} \left[\sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \cos kx \cdot (Q''(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \right) \cos k0 + \sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \cos kx \cdot (Q''(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \right) \cos k\pi \right] \\ &\quad + \frac{1}{\pi} \sum_{j=1}^{\infty} \sum_{k=1}^{\infty} \left[\int_0^{\pi} \cos kx \cdot (A Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx + (-1)^k \int_0^{\pi} \cos kx \cdot (A Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \right] \\ &= -\frac{1}{8} \sum_{j=1}^{\infty} \left[\sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \cos kx \cdot (Q''(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \right) \cos k0 + \sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \cos kx \cdot (Q''(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \right) \cos k\pi \right] \\ &\quad + \frac{1}{2} \sum_{j=1}^{\infty} \left[\sum_{k=1}^{\infty} \frac{2}{\pi} \left(\int_0^{\pi} \cos kx \cdot (A Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \right) \cos k0 + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{2}{\pi} \left(\int_0^{\pi} \cos kx \cdot (A Q(x)\varphi_j, \varphi_j) dx \right) \cos k\pi \right] \end{aligned} \quad (3.181)$$

elde edilir. 1) ve 4) koşullarının sağlandığı göz önüne alınırsa bu son bağıntının sağ tarafındaki k ya göre olan toplamlar sürekli türeve sahip olan $(Q''(x)\varphi_j, \varphi_j)_H$ ve $(A Q(x)\varphi_j, \varphi_j)_H$ fonksiyonlarının $[0, \pi]$ aralığındaki $\{\cos kx\}_{k=0}^{\infty}$ fonksiyonlarına göre Fourier serisinin sıra ile 0 ve π noktalarındaki değerleridir. Dolayısıyla,

$$\lim_{m \rightarrow \infty} D_{ml} = -\frac{1}{8} \sum_{j=1}^{\infty} [(Q''(0)\varphi_j, \varphi_j) + (Q''(\pi)\varphi_j, \varphi_j)] + \frac{1}{2} \sum_{j=1}^{\infty} [(A Q(0)\varphi_j, \varphi_j) + (A Q(\pi)\varphi_j, \varphi_j)] \quad (3.182)$$

veya

$$\lim_{m \rightarrow \infty} D_{m1} = \frac{1}{2} [\operatorname{tr} A Q(0) + \operatorname{tr} A Q(\pi)] - \frac{1}{8} [\operatorname{tr} Q''(0) + \operatorname{tr} Q''(\pi)] \quad (3.183)$$

elde edilir. Teorem ispatlanmıştır.

3.4 İkinci Düzenli İzin Hesaplanması

(3.111) formülü ve Teorem 3.3.5 gereğince

$$\sum_{k=1}^{n_m} (\lambda_k^2 - \mu_k^2) = \sum_{j=1}^p D_{mj} + D_m^{(p)} \quad (3.184)$$

bulunur. Burada

$$D_{mj} = \frac{(-1)^{j+1}}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda^2 \cdot \operatorname{tr} [R_\lambda^0 (QR_\lambda^0)^j] d\lambda \quad (j=1,2,\dots) \quad (3.185)$$

$$D_m^{(p)} = \frac{(-1)^p}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \lambda^2 \cdot \operatorname{tr} [R_\lambda (QR_\lambda^0)^{p+1}] d\lambda \quad (3.186)$$

dir.

$$D_{mj} = \frac{2(-1)^j}{j} \frac{1}{2\pi i} \int_{|\lambda|=b_m} \operatorname{tr} [\lambda (QR_\lambda^0)^j] d\lambda = 2(-1)^j j^{-1} \sum_{k=1}^{n_m} \operatorname{Res}_{\lambda=\mu_k} \operatorname{tr} [\lambda (QR_\lambda^0)^j] \quad (3.187)$$

olduğu göz önüne alınırsa (3.184) formülü

$$\sum_{k=1}^{n_m} \left(\lambda_k^2 - \mu_k^2 - 2 \sum_{j=2}^p (-1)^j j^{-1} \operatorname{Res}_{\lambda=\mu_k} \operatorname{tr} [\lambda (QR_\lambda^0)^j] \right) = D_{m1} + D_m^{(p)} \quad (3.188)$$

şeklinde yazılabilir.

Teorem 3.4.1: $j \rightarrow \infty$ iken $\gamma_j \sim aj^\alpha$ ($0 < a < \infty, 2 < \alpha < \infty$) ise $|\lambda| = b_m$ çemberi üzerinde

$$\left\| R_\lambda^0 \right\|_{\sigma_1(H_1)} < \text{const.} n_m^{1-\delta} \quad \left(\delta = \frac{\alpha-2}{\alpha+2} \right) \quad (3.189)$$

dir.

İspat: $\lambda \notin \{\mu_k\}_{k=1}^\infty$ için R_λ^0 normal operatör olduğundan

$$\left\| R_\lambda^0 \right\|_{\sigma_1(H_1)} = \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{|\mu_k - \lambda|} \quad (3.190)$$

dir (Cohberg ve Krein, 1969). $|\lambda| = b_m = 2^{-1}(\mu_{n_m} + \mu_{n_{m+1}})$ olduğundan buradan

$$\begin{aligned} \left\| R_\lambda^0 \right\|_{\sigma_1(H_1)} &\leq \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{|\lambda - \mu_k|} \leq \sum_{k=1}^{n_m} \frac{2}{\mu_{n_m} + \mu_{n_{m+1}} - 2\mu_k} + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{2}{2\mu_k - \mu_{n_m} - \mu_{n_{m+1}}} \\ &\leq \sum_{k=1}^{n_m} \frac{2}{\mu_{n_{m+1}} - \mu_k} + \sum_{k=n_m+1}^{\infty} \frac{2}{\mu_k - \mu_{n_m}} = \sum_{k=1}^{n_m} \frac{2}{\mu_{n_{m+1}} - \mu_k} + 2\Omega_m \end{aligned} \quad (3.191)$$

elde edilir. Yardımcı Teorem 3.2.1 ve (3.72) eşitsizliğinden yararlanarak

$$\sum_{k=1}^{n_m} \frac{1}{\mu_{n_{m+1}} - \mu_k} < \frac{n_m}{\mu_{n_{m+1}} - \mu_{n_m}} < \frac{n_m}{d_1((n_m + 1)^{1+\delta} - n_m^{1+\delta})} < \frac{n_m}{d_1 n_m^\delta} = d_1^{-1} n_m^{1-\delta} \quad (3.192)$$

elde edilir. Yardımcı Teorem 3.2.1 bir daha kullanılırsa

$$\begin{aligned} \Omega_m &= \sum_{k=n_m+1}^{\infty} \frac{1}{\mu_k - \mu_{n_m}} < \sum_{k=n_m+1}^{\infty} \frac{1}{d_1(K^{1+\delta} - n_m^{1+\delta})} \\ &= \frac{n_m}{d_1((n_m + 1)^{1+\delta} - n_m^{1+\delta})} + d_1^{-1} \sum_{k=n_m+2}^{\infty} \frac{1}{K^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} \end{aligned} \quad (3.193)$$

bulunur.

Ayrıca

$$\sum_{k=n_m+2}^{\infty} \frac{1}{K^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} = \sum_{i=1}^{\infty} \int_{n_m+i}^{n_m+i+1} \frac{dx}{(n_m + i + 1)^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} \quad (3.194)$$

ve $x \in [n_m + i, n_m + i + 1]$ için

$$\frac{1}{(n_m + i + 1)^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} \leq \frac{1}{x^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} \quad (3.195)$$

olduğundan

$$\int_{n_m+i}^{n_m+i+1} \frac{dx}{(n_m + i + 1)^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} < \int_{n_m+i}^{n_m+i+1} \frac{dx}{x^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} \quad (3.196)$$

ve

$$\sum_{k=n_m+2}^{\infty} \frac{1}{K^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} \leq \sum_{i=1}^{\infty} \int_{n_m+i}^{n_m+i+1} \frac{dx}{x^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} = \int_{n_m+1}^{\infty} \frac{dx}{x^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} \quad (3.197)$$

olur. Bu son bağıntı (3.193)'de göz önüne alınırsa

$$\Omega_m < \frac{1}{d_1((n_m + 1)^{1+\delta} - n_m^{1+\delta})} + d_1^{-1} \int_{n_m+1}^{\infty} \frac{dx}{x^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} \quad (3.198)$$

elde edilir.

Bu eşitliğin sağ tarafındaki integrali sınırlamak için

$$x^{1+\delta} - n_m^{1+\delta} = t \quad (3.199)$$

dönüştürmünü yapalım. O taktirde

$$\int_{n_m+1}^{\infty} \frac{dx}{x^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} = \int_{\alpha_m}^{\infty} \frac{1}{(1+\delta)t} (1 + n_m^{1+\delta})^{\frac{\delta}{1+\delta}} dt \quad (3.200)$$

bulunur. Burada $\alpha_m = (n_m + 1)^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}$ dir. (3.200)'den

$$\int_{n_m+1}^{\infty} \frac{dx}{x^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}} < \frac{1}{(1+\delta)} \int_{\alpha_m}^{\infty} t^{-1-\frac{\delta}{1+\delta}} dt = -\frac{1}{(1+\delta)} \frac{1+\delta}{\delta} t^{-\frac{\delta}{1+\delta}} \Big|_{\alpha_m}^{\infty}$$

$$= \frac{1}{\delta} [(n_m + 1)^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}]^{\frac{\delta}{1+\delta}} < \delta^{-1} n_m^{\frac{\delta^2}{1+\delta}} \quad (3.201)$$

elde edilir. (3.198)'den ve bu son bağıntıdan

$$\Omega_m < d_1^{-1} n_n^{-\delta} + d_1^{-1} \delta^{-1} n_m^{\frac{\delta^2}{1+\delta}} \quad (3.202)$$

bulunur. (3.191), (3.192) ve (3.202)'den

$$\|R_\lambda^0\|_{\sigma_1(H_1)} < \frac{6}{d_1 \delta} \cdot n_m^{1-\delta} \quad (3.203)$$

elde edilir. Böylece teorem ispatlanmış olur.

$|\lambda| = b_m$ ve m nin büyük değerleri için R_λ operatörünün normunu sınırlıralım. $|\lambda| = b_m$ için

$$||\lambda_k| - |\lambda|| = \left| |\lambda_k| - \frac{1}{2} (\mu_{n_m} + \mu_{n_m+1}) \right| = \frac{1}{2} |\mu_{n_m} + \mu_{n_m+1} - 2|\lambda_k|| \quad (3.204)$$

dir. $k \leq n_m$ ve m nin büyük değerleri için $|\lambda_k| < \lambda_{n_m}$ olduğundan

$$\begin{aligned} \mu_{n_m} + \mu_{n_m+1} - 2|\lambda_k| &\geq \mu_{n_m} + \mu_{n_m+1} - 2\lambda_{n_m} = \mu_{n_m+1} - \mu_{n_m} + 2(\mu_{n_m} - \lambda_{n_m}) \\ &\geq \mu_{n_m+1} - \mu_{n_m} + 2|\mu_{n_m} - \lambda_{n_m}| \end{aligned} \quad (3.205)$$

dir. (3.59) eşitsizliğine göre buradan

$$\mu_{n_m} + \mu_{n_m+1} - 2|\lambda_k| \geq \mu_{n_m+1} - \mu_{n_m} + 2\|Q\|_{H_1} \quad (3.206)$$

elde edilir. $k \geq n_m + 1$ ve m nin büyük değerleri için $|\lambda_k| = \lambda_k \geq \lambda_{n_m+1}$ olduğundan

$$\begin{aligned} 2|\lambda_k| - \mu_{n_m} - \mu_{n_m+1} &\geq 2\lambda_{n_m+1} - \mu_{n_m} - \mu_{n_m+1} = \mu_{n_m+1} - \mu_{n_m} + 2(\lambda_{n_m+1} - \mu_{n_m+1}) \\ &\geq \mu_{n_m+1} - \mu_{n_m} - 2|\lambda_{n_m+1} - \mu_{n_m+1}| \end{aligned} \quad (3.207)$$

olur. Buradan (3.59) eşitsizliği bir daha kullanılırsa

$$2|\lambda_k| - \mu_{n_m} - \mu_{n_m+1} \geq \mu_{n_m+1} - \mu_{n_m} - 2\|Q\|_{H_1} \quad (3.208)$$

bulunur. $\lim_{m \rightarrow \infty} (\mu_{n_m+1} - \mu_{n_m}) = \infty$ olduğundan (3.204), (3.206) ve (3.208)'den

$$||\lambda_k| - |\lambda|| > \frac{1}{4}(\mu_{n_m+1} - \mu_{n_m}) \quad (3.209)$$

elde edilir. Yardımcı Teorem 3.2.1'den ve (3.72) eşitliğinden yararlanarak bu son eşitsizlikten

$$||\lambda_k| - |\lambda|| > \frac{d_1}{4} [(n_m + 1)^{1+\delta} - n_m^{1+\delta}] > \frac{d_1}{4} n_m^\delta \quad \left(\delta = \frac{\alpha - 2}{\alpha + 2} \right) \quad (3.210)$$

bulunur. Dolayısıyla $|\lambda| = b_m$ ve m nin büyük değerleri için

$$|\lambda_k - \lambda| > \frac{d_1}{4} n_m^\delta \quad (3.211)$$

dir. Diğer yandan R_λ operatörünün s sayıları $\{|\lambda_k - \lambda|^{-1}\}_{k=1}^\infty$ olduğundan

$$\|R_\lambda\|_{H_1} = \max_k \{|\lambda_k - \lambda|^{-1}\} \quad (3.212)$$

olacaktır (Cohberg ve Krein, 1969). (3.211) ve (3.212)'den

$$\|R_\lambda\|_{H_1} < \frac{d_1}{4} n_m^{-\delta} \quad \left(\delta = \frac{\alpha - 2}{\alpha + 2} \right) \quad (3.213)$$

elde edilir.

Teorem 3.4.2: 1) , 2) , 3) , 4) koşulları sağlanıyor ve $j \rightarrow \infty$ iken $\gamma_j \sim aj^\alpha$ ($0 < a < \infty$, $2 < \alpha < \infty$) ise

$$\lim_{m \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^{n_m} \left(\lambda_k^2 - \mu_k^2 - 2 \sum_{j=2}^p (-1)^j j^{-1} \operatorname{Res}_{\lambda=\mu_k} \operatorname{tr} [\lambda (QR_\lambda^0)^j] \right) = \frac{1}{2} [\operatorname{tr} A Q(0) + \operatorname{tr} A Q(\pi)] - \frac{1}{8} [\operatorname{tr} Q''(0) + \operatorname{tr} Q''(\pi)]$$

dir. Burada $p = \left[\frac{5\alpha + 6}{\alpha - 2} \right] + 1$ dir.

Ispat: (3.185) formülünden yararlanarak

$$\begin{aligned} |D_m^{(p)}| &\leq \int_{|\lambda|=b_m} |\lambda|^2 \left| \operatorname{tr} [R_\lambda (QR_\lambda^0)^{p+1}] \right| d\lambda \leq b_m^2 \int_{|\lambda|=b_m} \|R_\lambda (QR_\lambda^0)^{p+1}\|_{\sigma_1(H_1)} |d\lambda| \\ &\leq b_m^2 \int_{|\lambda|=b_m} \|R_\lambda\|_{H_1} \|(QR_\lambda^0)^{p+1}\|_{\sigma_1(H_1)} |d\lambda| \\ &\leq b_m^2 \int_{|\lambda|=b_m} \|R_\lambda\|_{H_1} \|(QR_\lambda^0)^p\|_{H_1} \|QR_\lambda^0\|_{\sigma_1(H_1)} |d\lambda| \\ &\leq b_m^2 \int_{|\lambda|=b_m} \|R_\lambda\|_{H_1} \|Q\|_{H_1}^p \|R_\lambda^0\|_{H_1}^p \|Q\|_{H_1} \|R_\lambda^0\|_{\sigma_1(H_1)} |d\lambda| \quad (2.114) \end{aligned}$$

elde edilir.

Teorem 3.4.1'den ve (3.213) eşitsizliğinden yararlanarak

$$|D_m^{(p)}| \leq \text{const } b_m^3 \cdot n_m^{-(p+1)\delta} \cdot n_m^{1-\delta} \quad (3.215)$$

ya da $b_m \leq \text{const } n_m^{1+\delta}$ olduğu göz önüne alınırsa

$$|D_m^{(p)}| \leq \text{const } n_m^{3(1+\delta)} \cdot n_m^{-(1+p)\delta} \cdot n_m^{1-\delta} = \text{const } n_m^{4-(p-1)\delta} \quad (3.216)$$

elde edilir. Buradan görülmüyör ki

$$p = \left\lceil \frac{4}{\delta} + 1 \right\rceil + 1 \quad (3.217)$$

ya da

$$p = \left\lceil \frac{5\alpha + 6}{\alpha - 2} \right\rceil + 1 \quad (3.218)$$

ise

$$\lim_{m \rightarrow \infty} D_m^{(p)} = 0 \quad (3.219)$$

dir. Teorem 3.3.7'den ve (3.188) ve (3.219) formüllerinden L_0 operatörünün ikinci düzenli izi için

$$\lim_{m \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^{n_m} \left(\lambda_k^2 - \mu_k^2 - 2 \sum_{j=2}^p (-1)^j j^{-1} \operatorname{Res}_{\lambda=\mu_k} \operatorname{tr} [\lambda(QR_\lambda^0)^j] \right) = \frac{1}{2} [\operatorname{tr} A Q(0) + \operatorname{tr} A Q(\pi)] - \frac{1}{8} [\operatorname{tr} Q''(0) + \operatorname{tr} Q''(\pi)]$$

formülü elde edilir.

3.5 Örnek

$H = L_2[0, \pi]$ olsun. $D(A)$ ile aşağıdaki koşulları sağlayan $\phi(t)$ fonksiyonlar kümesini gösterelim:

a) $\phi''(t)$ $[0, \pi]$ aralığında mutlak sürekli ve $\phi'''(t) \in L_2[0, \pi]$

b) $\phi(0) = \phi''(0) = \phi(\pi) = \phi'''(\pi) = 0$

$$A : D(A) \rightarrow L_2[0, \pi], \quad A\phi = \frac{d^4\phi(t)}{dt^4} \quad (3.221)$$

operatörünü göz önüne alalım.

Bu operatör

$$A = A^* \geq I \quad \text{ve} \quad A^{-1} \in \sigma_\infty(L_2[0, \pi]) \quad (3.222)$$

koşullarını sağlayan bir operatördür. A operatörünün özdeğerleri

$$\gamma_j = j^4 \quad (j = 1, 2, 3, \dots) \quad (3.223)$$

bu özdeğere karşılık gelen ortonormal özfonksiyonlar da

$$\varphi_j(t) = \sqrt{\frac{2}{\pi}} \sin jt \quad (j = 1, 2, 3, \dots) \quad (3.224)$$

şeklindedir. $Q(x)$ olarak her $x \in [0, \pi]$ için $L_2[0, \pi]$ den $L_2[0, \pi]$ ye

$$Q(x)\varphi(t) = \frac{2}{\pi} \cos x \sum_{j=1}^{\infty} j^{-6} \sin jt \int_0^\pi \varphi(s) \sin js \, ds \quad (3.225)$$

operatör fonksiyonunu alalım. Bu operatör fonksiyonun 1), 2), 3) ve 4) koşullarını sağladığı kolayca gösterilebilir.

Ayrıca $H_1 = L_2(L_2[0, \pi]; [0, \pi]) = L_2([0, \pi] \times [0, \pi])$ olduğu gösterilebilir. Ele aldığımız bu örnekte L_0 ve L , $D(L_0) = D(L) \subset H_1$ olmak üzere $D(L_0)$ dan H_1 e sırasıyla

$$L_0(u) = -\frac{\partial^2 u(x, t)}{\partial x^2} + \frac{\partial^4 u(x, t)}{\partial t^4} \quad (3.226)$$

$$L(u) = -\frac{\partial^2 u(x, t)}{\partial x^2} + \frac{\partial^4 u(x, t)}{\partial t^4} + \frac{2}{\pi} \cos x \sum_{j=1}^{\infty} j^{-6} \sin jt \int_0^\pi u(x, s) \sin js \, ds \quad (3.227)$$

diferansiyel ifadeleri ve aynı

$$u'_x(0, t) = u'_x(\pi, t) = 0 \quad (3.228)$$

$$u(x, 0) = u''_x(x, 0) = u(x, \pi) = u''_x(x, \pi) = 0 \quad (3.229)$$

sınır koşulları ile oluşturulan kendine eş operatörlerdir. $L_0(u)$ ve $L(u)$ ifadelerinde yer alan $\frac{\partial^2 u(x,t)}{\partial x^2}$ türevi $L_2[0,\pi]$ uzayındaki norma göre anlaşılmaktadır. Yani

$$\lim_{\Delta x \rightarrow 0} \int_0^\pi \left| \frac{u(x + \Delta x, t) - u(x, t)}{\Delta x} - \frac{\partial u(x, t)}{\partial x} \right|^2 dt = 0 \quad (3.230)$$

$$\lim_{\Delta x \rightarrow 0} \int_0^\pi \left| \frac{u'_x(x + \Delta x, t) - u'_x(x, t)}{\Delta x} - \frac{\partial^2 u(x, t)}{\partial x^2} \right|^2 dt = 0 \quad (3.231)$$

dır. L_0 operatörünün özdeğerleri

$$K^2 + j^4 \quad (K = 0, 1, 2, \dots; j = 1, 2, 3, \dots) \quad (3.232)$$

ve bu özdeğerlere karşılık gelen ortonormal özfonsiyonlar da

$$M_k = \begin{cases} \frac{1}{\sqrt{\pi}} & k = 0 \quad \text{ise} \\ \sqrt{\frac{2}{\pi}} & k = 1, 2, \dots \quad \text{ise} \end{cases} \quad (3.233)$$

olmak üzere

$$\sqrt{\frac{2}{\pi}} M_k \cos kx \sin jt \quad (k=0,1,2,\dots ; j=1,2,\dots) \quad (3.234)$$

şeklindedir.

Bu kez de $H_1 = L_2([0, \pi] \times [0, \pi])$ uzayında

$$L_1(u) = -\frac{\partial^2 u(x, t)}{\partial x^2} + \frac{\partial^4 u(x, t)}{\partial t^4} \quad (3.235)$$

diferansiyel ifadesini göz önüne alalım. Bu ifadedeki $\frac{\partial^2 u(x,t)}{\partial x^2}$ veya $\frac{\partial^4 u(x,t)}{\partial t^4}$ türevleri bildiğimiz adı kısmi türevler olarak alınmıştır.

c) $u(x,t)$, $[0,\pi] \times [0,\pi]$ karesinde $\frac{\partial^2 u(x,t)}{\partial x^2}$ ve $\frac{\partial^4 u(x,t)}{\partial t^4}$ sürekli türevlerine sahiptir.

$$d) u'_x(0,t) = u'_x(\pi,t) = 0 \quad (3.236)$$

$$u(x,0) = u''_x(x,0) = u(x,\pi) = u''_x(x,\pi) = 0 \quad (3.237)$$

koşullarını sağlayan $u(x,t)$ fonksiyonlar kümesi D_0 olsun. D_0 , H_1 uzayının yoğun bir lineer manifoldu, D_0 dan H_1 e $L'_1 = l_1(u)$ operatörü de bir simetrik operatördür. L'_1 operatörünün özdeğerleri de

$$K^2 + j^4 \quad (K = 0, 1, 2, \dots; j = 1, 2, 3, \dots) \quad (3.238)$$

bu özdeğerlere karşılık gelen ortonormal özfonsiyonlar da

$$\sqrt{\frac{2}{\pi}} M_k \cos kx \sin jt \quad (k=0,1,2,\dots; j=1,2,\dots) \quad (3.239)$$

şeklindedir. Görüldüğü gibi L'_1 operatörünün ortonormal özfonsiyonlar sistemi H_1 uzayının bir ortonormal tabanıdır. Bu durumda Teorem 3.1.1'e göre $L_1 = \overline{L'_1}$ operatörü kendine eşitir. Diğer yandan H_1 den H_1 e

$$Qu = \frac{2}{\pi} \cos x \sum_{j=1}^{\infty} j^{-6} \sin jt \int_0^{\pi} u(x,s) \sin js ds \quad (3.240)$$

operatörü sınırlı ve kendine eş olduğundan

$$L_2 = L_1 + Q \quad (3.241)$$

operatörü de kendine eş olacaktır.

Böylece L_0 ve L_1 , H_1 uzayında aşağıdaki özelliklere sahip olan operatörlerdir:

- 1) $L_0 = L_0^*$ ve $L_1 = L_1^*$
- 2) L_0 ve L_1 operatörleri saf ayrık spektruma sahiptir.
- 3) L_0 ve L_1 operatörleri aynı özdeğerlere ve aynı özfonsiyonlara sahiptir.

Bu taktirde $L_0 = L_1$ olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla $L = L_2$ olacaktır.

$\mu_1 \leq \mu_2 \leq \dots \leq \mu_n \leq \dots$ ve $\lambda_1 \leq \lambda_2 \leq \dots \leq \lambda_n \leq \dots$, sırasıyla L_1 ve L_2 operatörlerinin özdeğerleri ise Teorem 3.4.2 gereğince

$$\lim_{m \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^{n_m} \left(\lambda_k^2 - \mu_k^2 - 2 \sum_{j=2}^p (-1)^j j^{-1} \operatorname{Res}_{\lambda=\mu_k} \operatorname{str} [\lambda (QR_\lambda^0)^j] \right) = \frac{1}{2} [\operatorname{tr} A Q(0) + \operatorname{tr} A Q(\pi)] - \frac{1}{8} [\operatorname{tr} Q''(0) + \operatorname{tr} Q''(\pi)]$$

dir.

$$AQ(x)\phi(t) = \frac{2}{\pi} \operatorname{Cos}x \sum_{j=1}^{\infty} j^{-2} \operatorname{Sin}jt \int_0^\pi \phi(s) \operatorname{Sin}js ds \quad (3.242)$$

ve

$$Q''(x)\phi(t) = -\frac{2}{\pi} \operatorname{Cos}x \sum_{j=1}^{\infty} j^{-4} \operatorname{Sin}jt \int_0^\pi \phi(s) \operatorname{Sin}js ds \quad (3.243)$$

olduğundan

$$AQ(0) = -AQ(\pi), \quad Q''(0) = -Q''(\pi) \quad (3.244)$$

dır. Dolayısıyla $L = L_2$ operatörünün düzenli izi için

$$\lim_{m \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^{n_m} \left(\lambda_k^2 - \mu_k^2 - 2 \sum_{j=2}^p (-1)^j j^{-1} \operatorname{Res}_{\lambda=\mu_k} \operatorname{str} [\lambda (QR_\lambda^0)^j] \right) = 0 \quad (3.245)$$

elde edilir.

4. SONUÇ

Bu tez çalışmasında $H_1 = L_2(H; [0, \pi])$ uzayında

$$l(y) = -y''(x) + Ay(x) + Q(x)y(x)$$

diferansiyel ifadesi ve

$$y'(0) = y'(\pi) = 0$$

sınır koşulları ile oluşturulan kendine eş L operatörünün ikinci düzenli izi incelenmiş ve

$$\lim_{m \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^{n_m} \left\{ \lambda_k^2 - \mu_k^2 - 2 \sum_{j=2}^p (-1)^j j^{-1} \operatorname{Res}_{\lambda=\mu_k} \operatorname{str} \left[\lambda (QR_\lambda^0)^j \right] \right\} = \frac{1}{2} [\operatorname{tr}(AQ(0)) + \operatorname{tr}(AQ(\pi))] - \frac{1}{8} [\operatorname{tr}Q''(0) + \operatorname{tr}Q''(\pi)]$$

formülü bulunmuştur. Burada A , H uzayında

$$A = A^* \geq I, \quad A^{-1} \in \sigma_\infty(H)$$

koşullarının sağlayan bir operatör, $R_\lambda^0 : H_1 = L_2(H; [0, \pi])$ uzayında

$$l_0(y) = -y''(x) + Ay(x)$$

diferansiyel ifadesi ve

$$y'(0) = y'(\pi) = 0$$

sınır koşulu ile oluşturulan kendine eş L_0 operatörünün rezolventi ve $Q(x)$ de her $x \in [0, \pi]$ için H den H ye kendine eş çekirdek operatördür.

KAYNAKLAR

- Adigözelov, E.E., (1976), "Operatör Katsayılı İki Sturm-Liouville Operatörünün Farkının İzi Hakkında", Iz. An Az SSR, Seriya Fiz-Tekn. I Mat. Nauk, No:5, 1976, 20-24 (R)*.
- Adigözelov, E.E., Avcı, H. ve Gül, E., (2001), "The Trace Formula for Sturm-Liouville Operator with Operator Coefficient", J. Math. Phys., Volume 42, No:6, 2001, 1611-1624.
- Adigözelov, E.E., Baykal, O. ve Bayramov, A., (2001), "On the Spektrum and Regularized Trace of the Sturm-Liouville Problem with Spectral Parameter on the Boundary Condition and with the Operator Coefficient", International Journal of Differential Equations and Applications, Volume 2, No:3, 2001, 317-333.
- Adigözelov, E.E. ve Bakşı, Ö., (2004), "On the Regularized Trace of the Differential Operator Equation Given in a Finite Interval", Journal of Engineering and Naturel Sciences Sigma, 2004/1, 47-55.
- Adigözelov, E.E., Bakşı, Ö. ve Baykal, O., (2004), "On a Regularized Trace of a Differential Operator with Bounded Operator Coefficient", International Math. Journal, Volume 5, No:3, 2004, 273-286.
- Albayrak, İ., Bayramoğlu, M. ve Adigözelov, E., (1999), "Formula for the Second Regularized Trace of the Sturm-Liouville Problem with a Spectral Parameter on Boundary Condition", Methods of Functional Analysis and Topology, Volume 4, No:3, 1999.
- Bayramoğlu, M. ve Adigözelov, E.E., (1996), "Sınırlı Operatör Katsayılı Tekil Sturm-Liouville Operatörünün Düzenli İzi Hakkında", Differens. Uravneniya, 1996, T.32, No:12, 1587-1592.
- Cohberg, I.C. ve Krein, M.G., (1969), "Introduction to the Theory of Linear Non-Self Adjoint Operators", Translation of Math. Monograph, Volume 18, Amer. Math. Soc., 1969, Providence, R.I.
- Dikiy, L.A., (1953), "Gelfand-Levitanın Bir Formülü Hakkında", Upseki Mat. Nouk, 1953, T.8, No:2, 119-123 (R).
- Fulton, T.C. ve Prueess, S.A., (1994), "Eigenvalue and Eigenfunction Asymptotics for Regular Sturm-Liouville Problems", J. Math. Anal. Appl. 188, 1994, 297-340.
- Gasimov, M.G ve Levitan, B.M., (1963), "İki Tekil Sturm-Liouville Operatörünün Özdeğerlerinin Farklarının Toplamı Hakkında", Dokl. AN SSSR, 1963, T.151, No:5, 1014-1017 (R).
- Gelfand, I.M. ve Levitan, B.M., (1953), "İkinci Mertebeden Bir Diferansiyel Operatörün Özdeğerleri için bir Formül Hakkında", Dokl. Akad. Nauk SSSR, 1953, T.88, No:4, 593-596 (R).
- Gorbaçuk, V.I., (1975), "Vektör Fonksiyonu Uzayında Diferansiyel Denklemler için Sınır Değer Problemlerinin Özdeğerlerinin Asimtotik Davranışı Hakkında", Ukr. Mat. Jurnal, 1975, T.27, No:5, 657-664 (R).
- Guseynov, G.Ş. ve Levitan, B.M., (1978), "Sturm-Liouville Operatörü için İz Formülleri Hakkında", Vestnik MGU, Ser. Matem-Mekan., 1978, No:1, 40-49 (R).
- Halberg, C.J. ve Kramer, V.A., (1960), "A Generalization of the Trace Concept", Duke Math. Journal, 1960, Vol. 27, No:4, 607-618.

---

* : R, kaynağın Rusça olduğunu göstermektedir.

Halilova, R.Z., (1976), "Sturm-Liouville Operatör Denkleminin İzinin Düzenlenmesi Hakkında", Funks. Analiz, Teoriya Funksi I İk Pril.-Mahaçkala, 1976, No:3, 1. Bölüm, 154-161, (R).

Hile, E. ve Philips, R.S., (1957), "Functional Analysis and Semi-Groups", Collog. Publ. Math. Soc., 1957.

Levitan, B.M., (1964), "Sturm-Liouville Operatörü için Düzenli İzin Hesaplanması", Upseki Matem. Nauk, 1964, T.19, No:1, 161-164 (R).

Levitin, B.M. ve Sargsyan, I.S., (1991), "Sturm-Liouville and Dirac Operators", Kluzer, Dordrechz, 1991.

Lidskiy, L.A. ve Sadovniçiy, V.A. (1967), "Bir Sınıfa Ait Olan Tan Fonksiyonlarının Köklerinin Düzenli ToplAMI", Funks. Analiz I Ego Pril., 1967, T.1, No:2, 52-59 (R).

Lysternik, L.A. ve Sobolev, V.I., (1955), "Elements of Functional Analysis", (English Translation), 1955, New York Fredrick Ungar.

Maksudov, F.G., Bayramoğlu, M. ve Adigözelov, E.E., (1984), "On a Regularized Trace of Sturm-Liouville Operator on a Finite Interval with the Unbounded Operator Coefficient", Dokl. Akad. Nauk SSSR, English Translation: Soviet Math. Dokl. 30, 1984, No:1, 169-173.

Naimark, M.A., (1968), "Linear Differential Operators", Part I, II, 1968, London.

Smirnov, V.I., (1964), "A Course of Higher Mathematics", 1964, Vol.5, New York Pergamon Press.

ÖZGEÇMİŞ

Doğum tarihi	15.10.1980	
Doğum yeri	İstanbul	
Lise	1993-1997	Nişantaşı Kız Lisesi
Lisans	1997-2001	Yıldız Teknik Üniversitesi Fen-Edebiyat Fak. Matematik Bölümü

Çalıştığı kurum

2001-Devam ediyor YTÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Araştırma Görevlisi